

December 2024

BNDR

Jouw agrarische jongerenblad

BoerVeilig:

'Veilig op stage'!
leskist gelanceerd

14

Wie Wat Water:

De BoerenPodcast
over waterkwaliteit

17

Wei & Maatschappij:

Weidegang:
ervaringen en tips

31

Fleur Tuls:

"We krijgen een brede basis, wat ons
voorbereidt op verschillende rollen binnen de sector"

Thema: Onderwijs

Verduurzamen: profiteer van de gegevens die je al verzamelt

Om klimaatdoelen te halen, komt de overheid regelmatig met nieuwe maatregelen voor verduurzaming en het rapporteren over de duurzaamheid van bedrijfsactiviteiten. Laat je niet afschrikken, maar benut de data die je als melkveehouder al verzamelt. Zoals voor de KringloopWijzer.

Duurzaamheidsmaatregelen kunnen ook gunstig zijn voor je rendement. Bij Flynth geven we je inzicht in je duurzame prestaties gecombineerd met de opbouw van de kritieke opbrengstprijzen voor de melk. Zo krijg je inzicht in de kansen voor je bedrijf. Zodat je verduurzaamt én hiermee financieel voordeel behaalt. Sparren over de mogelijkheden?

Neem contact op met Flynth of ga naar www.flynth.nl

Flynth. Het beste advies dat we je kunnen geven.

Flynth

Kennis is macht

DEZE UITSpraak KEN JE MISSCHIEN wel. Hij is oorspronkelijk afkomstig van de Engelse filosoof Thomas Hobbes in zijn boek *De Homine* (over de mens, 1658). In dit boek kijkt Hobbes naar hoe mensen zijn, hoe ze denken en wat hen motiveert. Hij komt tot de conclusie dat het belangrijk is om deze aspecten te begrijpen om sociale interacties en politieke structuren goed te doorgronden. Kennis over de menselijke natuur helpt zowel gewone mensen als leiders om beter om te gaan met de wereld, conflicten te vermijden en stabiliteit te creëren.

HOBBS DENKT IN SAMENLEVINGEN WAARIN de inwoners geregeerd worden door leiders die voor hen zorgen, maar hen ook beschermen tegen gevaren van buitenaf. Je kunt zijn denkwijze ook toepassen op je eigen bedrijf. Immers, jij als ondernemer bent de leider van jouw tent. Je bent verantwoordelijk voor de mensen die er werken. Daarnaast moet je jouw bedrijf beschermen tegen conflicten, omdat hier mogelijk gevaar in schuilt. Als laatste moet je stabiliteit creëren voor jouw bedrijf, maar ook voor jouw mensen die hierdoor weten waar ze aan toe zijn en wat ze moeten doen.

DE GROTE VRAAG IS VERVOLGENS: hoe kom je dan aan die kennis, als kennis macht is? Daar gaat in feite deze BNDR over. Haal je deze kennis uit je opleiding? Helpen podcasts hierbij, zoals onze podcast 'Wie Wat Water', die gaat over de Kaderrichtlijn Water (KRW)? Of zijn het juist webinars, zoals onze webinar uit de leskist 'Veilig op stage'? Of is het vooral het op de hoogte worden gehouden van politieke ontwikkelingen in Den Haag en de rol van NAJK hierin?

IK DENK DAT HET EEN mix is van alles, en meer. De kern is dat we ons als ondernemers moeten realiseren dat kennis macht is. Maar kennis komt niet vanzelf aanwaaien; daar moet je actief naar op zoek!

Roy Meijer, NAJK-voorzitter

In dit nummer

14

19

25

4 Themabijeenkomst over 'Onderwijs 6 Up-to-date 10 NAJK voor jou 11 De week van.. Coen van den Bighelaar 13 Voor jouw AJK 14 BoerVeilig lanceert leskist 'Veilig op stage!' 17 Wie Wat Water: De BoerenPodcast 19 Column: Agrarisch onderwijs bloeit! 20 Belangenbehartiging 23 Onderwijsbijlage 25 NAJK'er aan het woord 28 CEJA ontwikkelingen 31 Wei & Maatschappij: weidegang: ervaringen en tips 33 Op pad met.. Jannyke 39 DAW: Kruidenrijk grasland 40 Uit alle hoeken 42 AJK gespot: AJK Roermond 43 BINT & Winnaar NAJK-overall

Colofon BNDR wordt uitgegeven onder verantwoordelijkheid van het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt. **Abonnementen:** BNDR verschijnt 4 keer per jaar. Een jaarabonnement kost € 26,-. Het abonnement wordt jaarlijks automatisch verlengd, tenzij je voor 1 december opzegt. Een abonnement aanvragen of opzeggen kan via info@najak.nl. BNDR is gratis voor NAJK-leden of vrienden van NAJK. Losse nummers zijn verkrijgbaar door storting van € 7,50 op NL18RABO03945.38.501 t.n.v. NAJK te Utrecht, onder vermelding van het gewenste nummer van BNDR. Artikelen, foto's of illustraties kunnen alleen na overleg met de redactie worden overgenomen. Vragen of opmerkingen over de adressering? Neem contact op met één van de onderstaande organisaties: **Provinciale AJK's:** Friesland 0512-305280, Groningen 0512-305283, Drenthe 0512-305281, Flevoland 030-2769869, Overijssel 0529-478180, Gelderland 085-7820380, Hollanden 030-2769832, Zeeland 0113-247729, Brabant 073-2173636, Limburg 0475-381777 of NAJK: 030-2769869. **Hoofredactie:** Lievijs Hogeboom, 030-2769872 communicatie@najak.nl **Advertenties:** AgriPers **Vormgeving:** AgriPers BV **Druk:** Damen Drukkers **Op de cover:** Fleur Tuls

Themabijeenkomst onderwijs: Een nieuwe toekomst

NAJK -partners over het thema ‘Onderwijs’

De agrarische sector staat voor aanzienlijke uitdagingen, met name als het gaat om het aantrekken en opleiden van de nieuwe generatie jongeren. De toekomst van de landbouw en de voedselproductie hangt immers af van goed geschoolde professionals die in staat zijn om in te spelen op de complexe en snel veranderende omgeving waarin de sector opereert.

Tekst: Susan van Weperen Beeld: Canvas

Vertegenwoordigers van FrieslandCampina, Flynth, Interpolis, ForFarmers, BO Akkerbouw en NAJK spraken op uitnodiging van NAJK op (datum) met elkaar over de uitdagingen rondom het thema onderwijs. Ze deelden hun inzichten over de staat van het agrarisch onderwijs en de mogelijkheden voor de toekomst.

Huidige staat agrarisch onderwijs

De discussie begon over de noodzaak van een gezamenlijk wervingsprogramma voor het agrarisch onderwijs. Roy Meijer, voorzitter van NAJK, merkte op dat er momenteel geen duidelijke richtlijnen vanuit de sector zijn om jongeren effectief aan te trekken. Hij benadrukte dat samenwerking tussen verschillende

behoeften van de sector,” merkte hij op. Deze oproep tot actie werd breed ondersteund door de anderen, die ook het belang van een gezamenlijke aanpak onderstreepten. Ellen Simons-Klein Koerkamp van FrieslandCampina sprak over Wageningen Universiteit, waar ze met hun innovation centrum op de campus mee samenwerken. Hoewel deze initiatieven waardevol zijn, benadrukte zij dat er nog steeds een gebrek aan een gezamenlijk wervingsplan is: “Er is een toenemend tekort aan technisch personeel, en het is van groot belang dat we jongeren goed opleiden. Als individuele melkveehouder overzie je niet altijd het gezamenlijke belang met een bredere scope voor de verdere toekomst en in de periferie.”

“Jongeren moeten weten waar ze informatie vandaan kunnen halen en hoe ze gebruik kunnen maken van bestaande netwerken.”

– ELLEN SIMONS-KLEIN KOERKAMP (FRIESLANDCAMPINA)

agrarische organisaties essentieel is om een solide basis voor de toekomst te creëren. “We hebben niet alleen boeren nodig, maar ook mensen aan de achterkant van de sector,” zei Meijer, waarmee hij de diversiteit aan functies binnen de agrarische keten benadrukte. Hans Scholte van Flynth voegde hieraan toe dat er al samenwerking is met onderwijsinstellingen, maar dat deze vaak beperkt is tot de instroom van eigen medewerkers. Hij pleitte voor een meer gestructureerde aanpak die jongeren uit de hele sector aanspreekt. “Er is meer te doen en het kan beter aansluiten bij de

De rol van bedrijven in opleidingen

De discussie verplaatste zich naar de rol van bedrijven in het onderwijs. Erik van Ophoven van Interpolis vertelde dat zijn organisatie al gastlessen aanbiedt op bijvoorbeeld HAS Den Bosch en Aeres Hogeschool omtrent risicomanagement, maar dat dit slechts een fractie van de totale opleidingsbehoefte dekt. Hij gaf aan dat Interpolis openstaat voor samenwerking met andere partners om kennis en ervaring te delen. “We kunnen samen werken aan een meer geïntegreerd opleidingsaanbod dat jongeren voorbereidt op de diverse functies binnen onze sector.”

Alien van der Hem van ForFarmers benadrukte het belang van praktijkgerichte opleidingen en vroeg om meer focus op commerciële vaardigheden bij studenten. “We moeten zelf tussenfuncties creëren en traineeships aanbieden om de kloof te overbruggen.” Dit idee van ‘tussenfuncties,’ waarbij posities of rollen worden gecreëerd als overgang- of ontwikkelingsrol waarin studenten commerciële vaardigheden en andere noodzakelijke praktijkervaring op kunnen doen, werd door meerdere aanwezigen als essentieel beschouwd.

Belang van ervaring buiten het erf

Ook het belang van een breder perspectief in het onderwijs werd besproken. Meijer stelde dat studenten in het agrarisch onderwijs vaak al ervaring hebben met de wereld buiten het boeren erf door stages en projecten. Hij vond het echter noodzakelijk om deze ervaringen nog verder te integreren in het curriculum. Scholte merkte op dat er nog veel ruimte voor verbetering is en dat het essentieel is om de verbinding met de maatschappij te versterken. “Het is belangrijk dat studenten leren om te gaan met de bredere context van hun werk,” zei hij. Ellen Simons-Klein benadrukte dat het integraal denken binnen de agrarische sector cruciaal is. “De consument speelt een belangrijke rol in ons werk. We moeten ervoor zorgen dat studenten begrijpen dat hun keuzes invloed hebben op de bredere samenleving.” Erik van Ophoven voegde hieraan toe dat omgevingsmanagement een essentieel onderdeel van het curriculum zou moeten zijn, zodat studenten leren omgaan met verschillende belanghebbenden, zoals natuur- en milieuorganisaties.

“Het is van belang dat het onderwijs zich aanpast aan de snel veranderende technologieën binnen de sector.”

– ERIK VAN OPHOVEN (INTERPOLIS)

Samenwerking binnen de ketens

Een ander belangrijk onderwerp dat aan bod kwam, was de samenwerking binnen de agrarische keten. Scholte constateerde dat er een groeiende behoefte is aan kennis over samenwerking en dat er kansen liggen in het versterken van de relaties tussen verschillende agrobedrijven. “Er is een basis negatieve houding onder agrobedrijven en ondernemers onderling, maar hier liggen kansen,” aldus Scholte. Simons-Klein Koerkamp legde uit dat AOC's regelmatig worden uitgenodigd om te laten zien wat er in de sector gebeurt. “Jongeren moeten weten waar ze hun informatie vandaan kunnen halen en hoe ze gebruik kunnen maken van bestaande netwerken,” benadrukte zij. Dit soort initiatieven kunnen jongeren aanmoedigen om een

breder beeld van de mogelijkheden binnen de agrarische sector te krijgen. In reactie op de vraag of er voldoende opleidingsaanbod is in het agrarisch onderwijs om jongeren voor functies in beleid en bestuur op te leiden, pleitte André Hoogendijk voor meer samenwerking tussen onderwijs en ketenpartijen. Hij stelde voor dat studenten maar ook zij-instromers de kans krijgen om mee te lopen bij verschillende bedrijven in de sector, zodat ze een beter begrip krijgen van de diversiteit aan mogelijkheden. “We moeten elkaar meer begrijpen en samenwerken in de keten. Dat zou erg nuttig zijn.” Van der Hem voegde eraan toe dat sommige functies binnen de agrarische opleidingen minder aantrekkelijk zijn, wat leidt tot vooroordelen. “Het is belangrijk om de link met de praktijk terug te brengen. We moeten laten zien hoe belangrijk bepaalde functies zijn, zodat studenten anders gaan kijken naar die werkgebieden.” Van Ophoven: “Wellicht moeten agrarische opleidingen hun naam veranderen naar Food&Agri-opleidingen om zo meer aan te sluiten bij de jongeren van deze tijd.”

Innovatie en technologie

Een ander cruciaal punt dat naar voren kwam, was de rol van technologie en innovatie in het agrarisch onderwijs. Meijer benadrukte dat de toekomst van de landbouw afhankelijk is van het toepassen van nieuwe technologieën. “Als we willen

Dit artikel is tot stand gekomen met medewerking van Ellen Simons-Klein Koerkamp (FrieslandCampina), Alien van der Hem (ForFarmers), Hans Scholte (Flynth), Erik van Ophoven (Interpolis), André Hoogendijk (BO Akkerbouw) en Roy Meijer (voorzitter NAJK).

dat jongeren succesvol zijn in de sector, moeten we hen de tools geven om dat te doen.” Simons-Klein Koerkamp stelde dat het onderwijzen van data-analyse en slimme landbouwtechnieken cruciaal is. “Bedrijven zoals ForFarmers spelen een belangrijke rol in het bieden van praktijkervaring aan studenten.” De discussie over technologie leidde tot de conclusie dat onderwijsinstellingen en bedrijven meer moeten samenwerken om ervoor te zorgen dat studenten de vaardigheden ontwikkelen die nodig zijn voor de toekomst. “Het is van belang dat het onderwijs zich aanpast aan de snel veranderende technologieën binnen de sector,” benadrukte Van Ophoven. “Vanuit het Innovatiefonds Hagelunie (Interpolis) zijn wij betrokken bij Fieldlab Waterstof NHN en de kas als Energiebron bij WUR.”

De noodzaak voor verandering

De deelnemers waren het erover eens dat de agrarische sector zich moet aanpassen aan de veranderende behoeften en verwachtingen van de samenleving. Dit vraagt om een herziening van het onderwijsaanbod, waarbij samenwerking, innovatie en praktijkervaring centraal staan. De diverse functies binnen de agrarische keten vereisen dat jongeren niet alleen technische vaardigheden ontwikkelen, maar ook kunnen omgaan met verschillende belanghebbenden en de bredere maatschappelijke context begrijpen.

UP-TO-DATE

EiwitChallenge-winnaar

Rik van der Weele op studiereis naar de UK

In 2023 won Rik van der Weele de eerste editie van de EiwitChallenge, een wedstrijd georganiseerd door NAK en Limagrain. De hoofdprijs was een volledig verzorgde studiereis naar Engeland, een land dat bekend staat om zijn grote areaal veldboenen. In augustus 2024 was het zo ver: Rik vertrok samen met het team van Limagrain naar Engeland. 📌

NAJK TWEETS

@LYDIENEE Volgens Pieter Grinwis moet je straks de jonge boeren met een lampje zoeken. Ik heb er een gevonden! Roy van @NAJKtweets en die vertelde vanmiddag op de radio hoe hij kijkt naar het landbouwdebat van de afgelopen 2 dagen.

@LAURABROMET Ter voorbereiding van de landbouwbegeleiding deze week gesproken met de jonge boeren @NAJKtweets. Echt fijne gesprekspartner. De jonge boeren snappen het.

@AGRIFIRM Bedankt voor de informatieve en goed verzorgde ontbijtsessie over #doelsturing. @NAJK

@NLINSOUTHAFRICA AgriYouth Without Borders (AYWB) launched last weekend! Supported by @NAJK-tweets, this South African youth organisation plans to represent and empower young people in agriculture.

@VAKBLADVARKENS 'Ja, ik ben ambitieus en dankzij mijn familie is er ruimte om de stemmen van jonge boeren door te laten klinken', zegt bestuurder Wendy Kicken bij @NAJKtweets. 'Alleen als er nood aan de man is op ons vleeskuikenbedrijf moet het bestuurswerk wijken.'

@WEIJTENSMAARTIJN Amber Laan, bestuurslid van NAK, wordt geïnterviewd op de Space veehouderijbeurs in Rennes, over bedrijfsovernames en jonge boeren; veel belangstelling van Franse zijde voor ontwikkelingen in NL. @NAJKtweets @LTONederland

Winterfestival voor Agrarische Jongeren

Op woensdag 12 februari 2025 beleef je hét winterfestival voor jonge boeren, kwekers en telers! Naast inspirerende sessies over technologie, innovatie en de toekomst van de land- en tuinbouw, zorgen we voor volop fun: van foodtrucks tot verrassende activiteiten. Laat je meeslepen door interactieve sessies over ondernemerschap, baanbrekende ideeën en persoonlijke succesverhalen, of relax tijdens een potje boerendart. Humor, gezelligheid én kennis – jij bepaalt je eigen programma, zoals je dat op een festival gewend bent. We sluiten de dag af met een gezellige borrel!

Gas d'r op en zet woensdag 12 februari, 14.00 tot 20.30 uur in de agenda! De officiële uitnodiging volgt snel. 📌

Maak kennis met onze nieuwe NAK-collega!

Vanaf september 2024 is Gerianne ondersteuner van het dagelijks bestuur van NAK. Maar wie is Gerianne? Ze omschrijft zichzelf als ondernemer, verbinder, trainingsadviseur en organisator. Als dochter van een bakker en kleindochter van een boerin is ze opgegroeid op het Twentse platteland. Na haar studie in Wageningen begon ze haar carrière bij het ministerie, tegenwoordig bekend als het LVVN. Daarna heeft ze een aantal jaren gewerkt bij Wageningen Universiteit, totdat ze in 2012 voor zichzelf begon. Vanuit de Agri Food Academy organiseert ze sindsdien trainingen en daarnaast werkt ze als freelancer voor verschillende opdrachtgevers, waaronder NAK. 📌

NAJK verwelkomt Koppert als nieuwe partner

Op dinsdag 17 september 2024 hebben Koppert en NAK een partnerovereenkomst getekend. Koppert, wereldwijd marktleider in biologische gewasbescherming en natuurlijke bestuiving, is een waardevolle kennispartner binnen de portefeuille akkerbouw van NAK. Met de expertise van Koppert, kan NAK zijn inzet in de landbouw versterken. Dit partnerschap biedt nieuwe kansen voor kennisdeling en innovatie, waarmee we gezamenlijk de uitdagingen in de landbouwsector aan kunnen gaan. NAK is blij om Koppert als partner te verwelkomen en kijkt uit naar een goede samenwerking! 📌

A-ware nieuwe partner van NAK

Om de toekomst van de Nederlandse melkveehouderij te versterken, hebben NAK en zuivelverwerker Royal A-ware de handen ineengeslagen. Een van de belangrijkste speerpunten van deze samenwerking is het delen van kennis en middelen. Royal A-ware gaat expertise delen op het gebied van de zuivelmarkt en verduurzaming. Ruben Klein Teeslink, bestuurder NAK: "Bij NAK organiseren we regelmatig workshops en kennisprojecten rond thema's zoals graslandbeheer, bedrijfsovernames en duurzaamheid. Door de samenwerking met Royal A-ware kunnen we onze leden hierin nog beter ondersteunen." Ook Royal A-ware ziet toegevoegde waarde in de samenwerking. Klaas de Jong, COO Royal A-ware: "De jongere generatie melkveehouders krijgt te maken met uitdagende wet- en regelgeving, waarbij flexibiliteit en ondernemerschap onverminderd belangrijk zijn. Door onze krachten te bundelen met NAK, willen we hen hierin ondersteunen en samen oplossingen ontwikkelen waarmee de sector nog toekomstbestendiger wordt." 📌

Wij staan achter ons voer

Wij zijn ABZ Diervoeding, een ambitieuze en landelijk opererende coöperatie met een productie van 950.000 ton diervoeding. Op basis van onze kennis en ervaring maken wij de beste pluimveevoeders, varkensvoerders en rundveevoeders voor onze klanten. Onze betrokken medewerkers werken nauw samen om kennis te delen en onze klanten optimaal te adviseren. Dat noemen wij: **Het beste dichtbij!**

Ook klaar voor het echte werk? Bekijk jouw mogelijkheden:

www.ABZDiervoeding.nl/werken-bij-abz

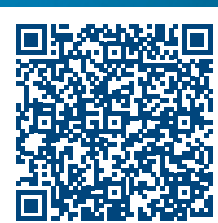
Coöperatie ABZ U.A. is een collectief van de sterke boerenmerken ABZ Diervoeding, De Samenwerking, Bosgoed Diervoeders, Klein Hekkelder en De Valk Wekerom.

DeLaval Plus Behaviour Analysis

VIND ZIEKE
KOEIEN

VIND
TOCHTIGE
KOEIEN

LOKALISATIE
VAN KOEIEN

DeLaval Plus - Behaviour Analysis

Met **DeLaval Plus Behaviour Analysis** beschik jij over een hulpmiddel dat naadloos in jouw bedrijf integreert, zodat jij en jouw team 24 uur per dag, 7 dagen per week volledig zicht hebben op jouw koeien. Ontdek meer over DeLaval Plus Behaviour Analysis - **til jouw bedrijf naar een hoger niveau.**

www.delaval.com

Op 17 oktober ondertekenden verwerker Aviko en financier Rabobank een vierjarige overeenkomst voor het programma 'Toekomstbestendige teelt'. Op de foto: Dick Zelhorst (Aviko), Gea Bakker (Rabobank), Sita Posthumus (Aviko), Nicoline van Gerrevink (Rabobank), Michiel ten Duis (Aviko) en Willem van Tilburg (Aviko).

Telers, Aviko en Rabobank werken aan toekomstbestendige aardappelteelt

De samenwerking binnen het programma 'Toekomstbestendige teelt' biedt aardappeltelers kennis, een premie aanvullend op de overeengekomen contractprijzen en rentekorting op investeringen die nodig zijn voor een toekomstbestendige aardappelteelt.

Aviko is een van Europa's grootste producenten van aardappelproducten. Samen met 70 aardappeltelers en Rabobank gaat ze werken aan een toekomstbestendige teelt. Het programma is onderdeel van Groeikracht Cosun dat kennisdeling bevordert tussen telers en onderzoek naar de praktijk brengt. Zo'n 8.000 telers werken hierin samen aan rendabele en duurzame teelt van aardappelen, bieten en cichorei.

Actieplan en evaluatie

Het programma richt zich op het verbeteren van bodemgezondheid, biodiversiteit, waterkwaliteit en een duurzaam verdienmodel voor aardappeltelers. Telers die deelnemen stellen samen met een externe adviseur een actieplan op met concrete doelstellingen en acties voor een toekomstbestendige teelt. Gedurende de looptijd wordt de voortgang gemeten en geëvalueerd, met als doel te groeien naar hogere prestatieniveaus binnen het programma. Het programma volgt de internationale richtlijnen van het Sustainable Agriculture Initiative.

Teler aan het woord

André Broeze, deelnemende teler aan het programma: "Als teler zien we allemaal het belang van goed rentmeesterschap. Het toekomstbestendige teeltprogramma kan hier een positieve bijdrage aan

leveren, zodat wij als telers samen met Aviko hier de vruchten van kunnen plukken."

Waar kunnen telers op rekenen?

- 1) Hoogwaardige kennis: Specifiek gericht op aardappelteelt.
- 2) Financiële voordelen: Rentekortingen voor investeringen in mechanisatie en precisielandbouwtechnieken.
- 3) Premies: Een premie bovenop de overeengekomen contractprijzen per ton aardappelen die zij aan Aviko leveren.

Voor het teeltjaar 2025 hebben zich in Nederland 70 telers aangemeld om in pilots verdeeld over verschillende regio's van start te gaan.

Samen sneller verduurzamen

Anouk Wentink, Sustainability Manager Aviko, benadrukt het belang van de samenwerking: "Als Aviko staan we voor een toekomstbestendige, duurzame keten en we geloven dat samenwerking hierbij essentieel is. Samen gaan we sneller en komen we verder. De telers zetten hun land, passie en kennis in om op een verantwoorde wijze de beste aardappelen te telen. We zijn trots dat we dit samen met hen en de Rabobank kunnen starten en zien dit langdurige initiatief als een geweldige impuls voor onze duurzaamheidsambities en het toekomstbestendig houden van onze keten."

Alex Datema, directeur Food & Agri Nederland bij Rabobank, voegt toe: "We zijn blij en trots dat we samen met Aviko kunnen bijdragen aan een toekomstbestendige aardappelteelt. We zien een toekomst waarin de Nederlandse landbouwsector in evenwicht met de omgeving voedsel zal produceren, maar de benodigde systeemverandering kan niet zonder een goed verdienmodel voor zowel de producerende boer als verderop in de keten. Deze samenwerking is een prima voorbeeld hoe dat in de praktijk kan werken." 🍅

Ruimte voor boer én natuur

Hoe willen we dat de Nederlandse agrofoodsector zich ontwikkelt? In de visie van Rabobank produceert de landbouwsector in 2040 voedsel en groene producten in evenwicht met de omgeving. Om dat te bereiken is een systeemverandering nodig, met true value als basis. Bij true value worden de kosten en opbrengsten van natuur, klimaat, gezondheid en dierenwelzijn meegerekend in de prijs van voedsel. Ga naar rabo.nl/agrofoodvisie en lees meer.

NAJK voor jou

Wat deed NAJK voor jou de afgelopen periode?

Iedereen bij NAJK zet zich dag in dag uit voor 100% in voor jou als lid. We zorgen bijvoorbeeld voor het materiaal, achtergrondinformatie en gespreksleiders voor interessante bijeenkomsten of discussieavonden, ontwikkelen trainingen en cursussen en behartigen jouw belangen in Den Haag of Brussel. Wat deed NAJK voor jou in de afgelopen periode?

September was een erg drukke maand voor het bestuur. Dat begon al op woensdag 4 september reageerde NAJK positief op de uitkomsten van het strategisch dialoog.

Op woensdag 4 september werd er gekekt dat het kabinet een streep zette door het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) maar de doelen wel zouden blijven staan. Hierop reageerde NAJK kritisch.

De eerste aflevering van 'Wie Wat Water: De BoerenPodcast' ging live op woensdag 11 september. In deze aflevering kunnen boeren leren over de Kaderrichtlijn Water (KRW) en de rol van monitoring in het behoud van waterkwaliteit in Nederland.

NAJK reageerde op vrijdag 13 september op de Kamerbrief waarin maatregelen werden aangekondigd om het probleem van de mestmarkt in Nederland op te lossen.

Op zaterdag 14 september reageerde NAJK enthousiast op de focus op toekomstperspectief in het regeerakkoord, maar gaf wel aan dat een concrete uitwerking mist.

In september was Amber Laan (NAJK-voorzitter) namens NAJK naar de internationale veehouderij SPACE-beurs in Rennes (Frankrijk).

De winnaar van de EiwitChallenge won in 2023 een studiereis naar Engeland, in september was het zo ver!

De Boer Zoekt Boer-bijeenkomst voor zij-instromers op 19 september was een succes. Met ongeveer 40 geïnteresseerden vonden er boeiende gesprekken plaats, specifiek gericht op bedrijfsovername buiten de familie.

Op woensdag 25 september ging de tweede aflevering van 'Wie Wat Water: De BoerenPodcast' live, in deze aflevering duiken we in nutriëntenmanagement in de landbouw en onderzoeken we hoe dit de waterkwaliteit beïnvloedt.

Het BoerenKansen-project van NAJK maakte 743 jonge boeren bewust van kringlooplandbouw en inspireerde hen om duurzame landbouwmethoden te overwegen. Op vrijdag 27 september blikt NAJK terug op dit project.

Op zaterdag 28 september waren Gerben Boom en Jannyke van Ballegooijen te gast in Zuid-Afrika voor de lancering van een Zuid-Afrikaanse agrarische jongerenorganisatie (zie pag. 33).

Op vrijdag 4 oktober sprak Roy Meijer tijdens Frisian Foodture over de uitdagingen in de margeverdeling binnen onze voedselketens.

De derde en laatste aflevering van 'Wie Wat Water: de BoerenPodcast' ging online op woensdag 9 oktober. In deze aflevering wordt gesproken over de impact van gewasbeschermingsmiddelen (GBM) op de waterkwaliteit. De gehele podcastserie is te luisteren via Spotify of via het YouTube kanaal van NAJK.

Op maandag 14 oktober bood Elbert Roest, voorzitter van de hoofdtafel Convenant dierwaardige veehouderij, het onderzoeks-rapport 'Werken aan dierenwelzijn in de veehouderij: een sociaaleconomische impactanalyse', aan landbouwminister Femke Wiersma aan. Dagelijks bestuurders Wendy Kicken en Ruben Klein Teeselink nemen vanuit hun rol bij NAJK actief deel in gesprekken rondom het Convenant dierwaardige veehouderij.

Op donderdag 21 november ging het programma 'Agrarisch bedrijf van Overmorgen' van start! Tijdens dit programma leren deelnemers met én van mede-bedrijfsopvolgers hoe je het proces met je (schoon) ouders kan vormgeven.

Bovenstaande is maar een kleine greep uit alle activiteiten die NAJK gedaan heeft afgelopen periode. Kijk voor meer activiteiten op www.najk.nl/voor-jou.

De week van... Coen van den Bighelaar

Binnen het dagelijks bestuur van NAJK heeft Coen van den Bighelaar de portefeuille bedrijfsovername in zijn beheer. Daarnaast is hij samen met zijn ouders werkzaam op hun melkveebedrijf in het Gelderse Velddriel.

Maandag

Op maandag was het tijd om de maïs te hakselen. Dit jaar wat later dan we gewend waren omdat we de maïs pas in juni hadden kunnen zaaien. Ondanks de late zaaidatum waren we erg tevreden met de opbrengst.

Donderdag

Op donderdag was het tijd voor de maandelijkse NAJK-bestuursvergadering. Hierin werd met de provinciale besturen vergaderd over de landelijke ontwikkelingen in de agrarische sector. Deze maand vond de vergadering plaats in Utrecht op het kantoor bij de NAJK.

Dinsdag

Dinsdag stond in het teken van de vestigingssteun. Samen met de Vereniging van Accountants- en Belastingadviesbureaus (VLB), RVO en het ministerie van LNVN vond er een evaluatie plaats over de eerste openstellingsronde van de subsidieregeling. Een goed overleg waarin ideeën naar voren kwamen om de regeling nog doeltreffender te maken volgend jaar.

Woensdag

Na een dag op het ministerie te zijn geweest was het weer tijd om thuis aan de slag te gaan. Dit maal in de kalverstal, waar een nieuw voerrek werd geplaatst. Zo kunnen we er de komende jaren weer tegenaan.

Voor jouw AJK

NAJK heeft een divers aanbod voor jouw AJK: een interessante avond met één van onze partners, een workshop over de veiligheid op het erf of een gastles over bodem en water. Kijk op www.najk.nl/voor-jouw-ajk voor het hele aanbod! Heeft jouw AJK of klas zich al aangemeld?

TABOER workshop in samenwerking met NAJK: Beter in je vel(d)

Maak je je zorgen over de veranderingen in je bedrijf of persoonlijke omstandigheden? Of zie je signalen bij collega-boeren en wil je weten hoe je ze kunt ondersteunen? Of het nu gaat om spanningen door veranderingen in de sector, problemen op je het bedrijf of andere persoonlijke uitdagingen, het is belangrijk om hierover te praten en te weten dat je er niet alleen voor staat. Sluit je aan bij een TABOER workshop, waarin we samen het taboe rond mentale gezondheid in de agrarische sector proberen te doorbreken. Tijdens deze sessie krijg je praktische tips van een expert over het omgaan met stress, het vinden van een balans tussen werk en ontspanning, en hoe je hulp kunt vragen.

Voor wie? AJK's, studiegroepen en schoolklassen die openstaan voor gesprekken over mentale gezondheid in de agrarische sector.

Waarom deelnemen?

- Leer hoe je beter kunt omgaan met stress en veranderingen.
- Ontvang tips voor een betere werk-privébalans.
- Praat met experts die jouw taal spreken.
- Durf hulp te vragen en zorg ervoor dat je 'beter in je vel(d)' zit.

Kosten?

Deelname is gratis.

Interesse?

Meld je aan of vraag meer informatie aan Marjan Holtland via [m Holtland via m Holtland@najk.nl](mailto:mholtland@najk.nl). Of kijk op www.taboer.nl.

Meld je aan voor Rabo Opvolgers Perspectief

Ben jij aankomend agrarisch ondernemer en sta jij aan het begin van een bedrijfsovername? In samenwerking met de Rabobank biedt NAJK het Rabobank Opvolgers Perspectief (ROP) aan. Aan het einde van dit leertraject heb je een strategie voor je bedrijf ontwikkeld en weet je hoe je jouw doelstellingen kunt realiseren, wat financieel mogelijk is en welke investeringen je moet doen. Het programma bestaat uit drie onderdelen:

1. Een individueel spiegelgesprek: In het spiegelgesprek krijg je antwoord op de vraag: "Waar ligt je kracht?" Je leert hoe je je kwaliteiten verder kunt ontwikkelen en valkuilen kunt vermijden.
2. De opvolgerstraining: Dit is een 5-daagse training met je collega-opvolgers. Je ontmoet andere ondernemers die in een soortgelijke fase zitten en je koppelt jouw persoonlijke kwaliteiten en ambities aan de mogelijkheden van het bedrijf en de omgeving.
3. Persoonlijk actieplan: Je gaat aan de slag met een persoonlijk actieplan, inclusief een financiële scan. Met dit rekenprogramma toets je zelf de financiële haalbaarheid van de overname en je plannen voor het bedrijf en de toekomst.

Wat? Rabobank Opvolgers Perspectief (ROP).
Wie? Aankomend agrarisch ondernemers tussen de 20 en 35 jaar.
Duur? 5 trainingdagen verspreid over 10 weken.

Waar? Wij kijken waar we centraal in jouw regio een groep kunnen vormen.

Interesse? Vraag bij jouw plaatselijke Rabobank naar de kosten en opgave of mail naar info@najk.nl.

BoerNatuurlijk! 2.0 op zoek naar jouw ervaringen!

Sta jij als jonge boer open voor natuurinclusieve landbouw (NIL) en wil je anderen inspireren met jouw praktijkervaring? Voor ons nieuwe project BoerNatuurlijk 2.0 zoeken we een akkerbouwer én een veehouder die ons meenemen op hun bedrijf. Wij volgen jou met video's, blogs/vlogs en posts. Hier is een vergoeding voor beschikbaar. Samen laten we de realiteit zien van natuurinclusieve keuzes: met alle successen én uitdagingen. Je hoeft geen expert te zijn, we zoeken juist mensen die hun eerlijke ervaring willen delen.

Ook werken met landschapselementen en het sluiten van kringlopen past er goed onder. Interesse? Neem vrijblijvend contact op via rroeleveld@najk.nl of 030-2769 843.

Voorbeelden NIL maatregelen?

Wij zien NIL in de brede zin van het woord. Voor de akkerbouw kun je denken aan maatregelen zoals het verruimen van het bouwplan, niet-kerende grondbewerking, groenbemesters, akkerbedekking in de winter en akkerranden. Voor de melkveehouderij kun je denken aan blijvend of kruidenrijk grasland, weidegang en ruige mest. Ook werken met landschapselementen en het sluiten van kringlopen past er goed onder.

Kalvolac melkpoeders De beste start voor ieder kalf

Een kalf heeft behoefte aan een goede biestvoorziening, aandacht voor hygiëne en huisvesting. Voeg daar de beste voeding aan toe en je hebt de ingrediënten om succesvol een melkkoe op te fokken. Alles moet vanaf het begin kloppen om een melkkoe groot te brengen!

Kalvolac kalvermelkpoeders geeft kalveren een voorsprong waar zowel kalver- als melkveehouders nu en in de toekomst baat bij hebben. Het is smakelijk, goed verteerbaar en bevat de ingrediënten die gezondheid en weerstand van kalveren op natuurlijke wijze ondersteunen.

Meer weten? Ga snel naar: www.kalvolac.nl

BoerVeilig lanceert leskist

‘Veilig op stage’!

Vanaf december 2024 komt BoerVeilig met iets nieuws: de ‘Veilig op stage’ leskist, speciaal voor jongeren die stage (gaan) lopen in de melkveehouderij. In deze sector komt enthousiasme en passie voor werken met dieren en machines prachtig samen, maar zo’n stage kan ook uitdagend zijn door de verschillende bedrijfs-elementen, vooral als je nog niet veel ervaring hebt. Met deze leskist biedt BoerVeilig handige tips en praktische tools om goed voorbereid en veilig aan de slag te gaan. Zo kan iedereen met een gerust hart en vol vertrouwen aan de stage beginnen!

Voor wie is de leskist bedoeld?

De leskist is ontwikkeld voor de drie verschillende doelgroepen: studenten, docenten én stagebedrijven. Alle drie hebben (in meer of mindere mate) invloed op het creëren van een veilige stage en hebben ook verantwoordelijkheden op dit gebied. Want

een ongeluk zit in een klein hoekje, maar door samen alert te zijn en voorzorgsmaatregelen te treffen, kunnen we ongelukken zoveel mogelijk voorkomen. Gezamenlijk werken we toe naar een ‘generatie ongelukvrij’.

Wat zit er in de leskist?

Benieuwd wat erin zit en hoe je het kunt gebruiken? Hieronder een overzicht!

Factsheets van SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven)

Handige informatie die speciaal voor praktijkbedrijven in de agrarische sector is opgesteld. Hierin staat precies wat er wettelijk geregeld moet zijn en wat goed werkt om de werkplek veiliger te maken.

Invulbare checklist

Deze checklist kan de student samen met de stagebegeleider langslipen voordat de stage begint. Zo weten student en begeleider allebei precies wat er nodig is om veilig te werken en kunnen afspraken vastgelegd worden. De checklist is makkelijk in te vullen en kan ook worden aangepast aan de specifieke stageplek.

Video voor stagebedrijven

Een korte video speciaal voor stagebedrijven, waarin docent Aron van Boekel in gesprek gaat met melkveehouder Gerhard Grotentraast. Gerhard legt uit hoe hij een veilige werkplek creëert voor stagiaires op zijn bedrijf.

Melkveehouder Gerhard Grotentraast:

“Pas op voor bedrijfsblindheid en communiceer goed met je stagiaires.”

Video voor studenten

Ter voorbereiding op de stage is er voor studenten een speciale video gemaakt. Veiligheidskundige Paul de Vries van Stigas neemt de jongeren mee in een rondgang over het melkveebedrijf van de familie Damsteegt. Hierin komen de verschillende elementen op een melkveebedrijf aan bod, zoals melken, werken op hoogte, gevaarlijke stoffen, rijdende machines en omgang met dieren. Hiermee kunnen studenten vol vertrouwen aan de stage beginnen en weten ze beter waar op te letten.

Veiligheidskundige Paul de Vries:

“Weet welke werkzaamheden je wel en niet mag doen. Vraag bij twijfel om hulp.”

Overzicht van verzekeringen

Soms gebeurt er iets op de werkvloer waarbij een verzekering van pas komt. Dit overzicht legt uit welke verzekeringen handig zijn voor scholen, stagebedrijven en studenten, zodat iedereen weet wat wel en niet is gedekt.

Veiligheid eerst!

Door de mix van video's, informatiematerialen en handige checklists zorgen we ervoor dat studenten, stagebedrijven en docenten helemaal up-to-date zijn op het gebied van veiligheid, zodat studenten kunnen groeien en leren in een veilige omgeving.

Webinar voor stagebedrijven en docenten

Dit webinar helpt stagebedrijven en docenten om meer te leren over de meest voorkomende gevaren op agrarische stageplekken. Er worden handige tips gedeeld en je krijgt antwoord op allerlei vragen rondom veiligheid. Ideaal voor stagebegeleiders en docenten die studenten goed willen voorbereiden!

Vanaf december 2024 kan iedereen gratis gebruikmaken van de leskist. De leskist is te raadplegen via www.boerveilig.com en www.lerenoverveehouderij.nl. Meer weten? Neem dan contact op met Gerjanne van Esveld (projectleider BoerVeilig) via gvanesveld@nijk.nl

BoerVeilig is een initiatief van NAIK, DDB, LTO, Stigas, NZO en (wordt gefinancierd door) ZuivelNL. Meer weten over dit project? Kijk op www.boerveilig.com

Save the dates voor 2025!

Tijdens **RMV** en **Dutch Pork & Poultry Expo** in 2024 zijn er meer innovaties gepresenteerd dan ooit tevoren, waarmee toekomstperspectief gecreëerd wordt voor de sector. **We kijken vol vertrouwen naar 2025**, klaar om gezamenlijk de uitdagingen van vandaag, om te zetten in kansen voor morgen.

RMV Hardenberg
21, 22 & 23 oktober 2025
Evenementenhal Hardenberg

RMV Gorinchem
25, 26 & 27 november 2025
Evenementenhal Gorinchem

Dutch Pork & Poultry Expo
15 & 16 oktober 2025
Brabanthallen Den Bosch

Wie Wat Water: De BoerenPodcast

Deze zomer werd een nieuwe podcastserie opgenomen die jij niet wilt missen: "Wie Wat Water: De BoerenPodcast". Waterkwaliteit is voor veel jonge boeren een ongrijpbaar en soms frustrerend onderwerp. Hoe zit het bijvoorbeeld met de Kaderrichtlijn Water (KRW)?

Hilde Coolman (portefeuillehouder akkerbouw) en akkerbouwer Reinder Hogehout. Dit is een foto van aflevering 3 van de podcast.

Wat betekent de Kaderrichtlijn Water voor jouw bedrijf? En belangrijker nog: hoe kun jij als boer bijdragen op een manier die jouw bedrijf toekomstbestendig maakt? Precies deze vragen worden behandeld in de podcast-serie. Met praktijkvoorbeelden en eerlijke verhalen van collega's helpt de serie jou inzicht te krijgen in wat waterkwaliteit echt betekent voor de agrarische sector.

Waarom moet jij luisteren?

Water speelt een hoofdrol in jouw werk als boer, maar het blijft vaak onduidelijk wat je nu precies moet doen om aan alle eisen te voldoen. Dat leidt tot veel onbegrip. Daarom heeft het Nederlands Agrarisch Jongeren Kontakt (NAJK), samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), deze podcast laten maken. De afleveringen geven antwoorden op vragen en misverstanden waar elke jonge boer mee zit.

Zoals Hilde Coolman, akkerbouwer en portefeuillehouder bij NAJK, het treffend verwoordt: "De afgelopen jaren zijn de bemestingsnormen al strenger geworden, maar de waterkwaliteit is eigenlijk niet evenredig verbeterd. Hoe zit dit?" In de podcast hoor je hoe andere boeren met deze uitdagingen omgaan en welke praktische stappen je zelf kunt nemen. Daarbij komt ook de gebiedsgerichte aanpak aan bod, die boeren de ruimte geeft om lokaal mee te denken over oplossingen zonder

dat het als opgelegde regelgeving voelt. Het idee is dat je zelf de regie houdt, met ondersteuning vanuit bijvoorbeeld het DAW.

Ervaring uit het veld

Reinder Hogehout, akkerbouwer en bestuurder bij Agrarische Jongeren Friesland (AJF), deelt zijn ervaringen: "Overal waar een fatsoenlijk groen alternatief is ten opzichte van chemie, is die het proberen waard. Wij dragen dat graag uit naar anderen en zijn actief bezig met waterkwaliteit op ons bedrijf. Benieuwd hoe? Luister snel naar de podcast!"

Direct toepasbare kennis

De podcast reikt verder dan alleen theorie. Zoals Marnix Gijlers, docent aan de agrarische hogeschool, in een van de afleveringen zegt: "Wat zijn mijn belangrijkste emissieroutes en waar is voor mij het meeste winst te behalen? Dit soort vragen helpt je om de juiste keuzes te maken voor jouw bedrijf en je voor te bereiden op toekomstige eisen."

Met de podcast krijg je antwoorden op vragen waar elke jonge boer mee worstelt en word je geïnformeerd en geïnspireerd om beter om te gaan met de uitdagingen van waterkwaliteit. Benieuwd naar meer? Luister nu naar de afleveringen van "Wie Wat Water: De BoerenPodcast" en ontdek wat waterbeheer voor jouw bedrijf kan betekenen!

Een vooruitblik: onderwijsopdracht

Naast de podcast is er ook een speciale onderwijsopdracht in de maak voor agrarische studenten. Deze opdrachten sluiten aan bij verschillende vakken in het agrarisch onderwijs, deze helpen studenten om dieper na te denken over de thema's uit de podcast. Een goed voorbeeld hiervan is het luisterfragment "Demonstratiebedrijf en waterbeheer" waarin een agrariër vertelt over zijn samenwerking met het DAW. Dit fragment wordt gevolgd door de stelling: "Vrijwillige maatregelen van boerenbedrijven, zoals de deelname aan het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW), zijn effectiever dan opgelegde regelgeving." Studenten discussiëren over de haalbaarheid en voordelen van vrijwillige maatregelen ten opzichte van verplichtingen.

Alléén maar pluspunten

Atfarm
Satellietgestuurde
bemesting

GrassN
Optimale bemesting
grasland

Tankmix
Mengbaarheid
bladmeststoffen
met GBM

BigBag weg
gratis BigBag
recycling

Premium
Bonusprogramma

Marktinformatie
Het laatste nieuws

Het online platform **YaraPlus** bundelt technische kennis, actuele marktinzichten én praktische bemestingstools. En het bonusprogramma geeft je éxtra voordeel bij jouw Yara aankopen.

yaraplus.nl

Nieuwsgierig?
Registreer je nú gratis, ontdek jouw voordelen én het gemak van YaraPlus!

Knowledge grows

YaraPlus™

Hét all-in-one platform
rondom bemesting

Agrarisch onderwijs bloeit!

COLUMN

Steven de Rijk

Leeftijd: 27 jaar
Docent Yuverta MBO Houten
Jonge ondernemer, zuivelmaker en boer

Als ik het agrarisch onderwijs een schoolcijfer moest geven, dan zou dat een dikke 8 zijn. We doen het in de agrarische sector goed als het gaat over onderwijs. Dat ik dat zeg, zou je kunnen zien als een slager die zijn eigen vlees keurt. Maar ik denk dat ik dat wel mag zeggen, want ik ga al een tijdje mee in het onderwijs. Ik heb 7,5 jaar agrarisch onderwijs genoten en daarbij ben ik inmiddels 6 jaar docent in het agrarisch onderwijs.

Toen ik begon aan mijn mbo-opleiding melkveehouderij liepen we voor mijn gevoel achter de feiten aan. Ik leerde over het melkquotum zelfs toen deze al was afgeschaft. Dit kan ik mijn docenten niet kwalijk nemen, er was ook nog niks anders om over te leren. En de docent was oud en grijs, hij had zijn hele schoolcarrière over dat melkquotum les gegeven. Maar nu is het anders. We leren over technologieën en automatisering, over oplossingen en pilots en niet zelden werken studenten mee aan toekomstgerichte projecten. Er wordt geleerd over natuurinclusief boeren, verbreding in de sector en maatschappelijk draagvlak.

Ik zet het nu best gekleurd neer. Ben ik te optimistisch? De sector staat er immers niet zo lekker voor. Toch kijk ik positief naar de toekomst van de sector, maar hoe onderbouw ik dat? Eerst eens de statistiek in, de schoolgebouwen puilen tussen 2010 en 2020 overal uit. Dat zie je ook om je heen. En zo ook op het mbo, daar zijn de studentenaantallen gestegen. Dat heeft onder andere te maken met dat er sinds het begin van deze eeuw meer jongeren zijn. Maar sinds 2020 daalt het aantal studenten dat kiest voor een mbo-opleiding en de algemene verwachting is dat die trend doorzet. Echter, het agrarisch onderwijs laat het tegenovergestelde zien. Meer studenten kiezen ook de laatste jaren nog voor een opleiding in de agrarische sector. Wie zijn die jongeren dan? En waarom kiezen zij voor deze opleiding terwijl de sector 'er niet zo lekker bij zit'? Misschien vanwege een goede marketing van de scholen of omdat het mbo in het algemeen de afgelopen jaren toch wat meer gepromoot wordt. Of, wat ik denk, omdat werken in de agrarische sector hip is/wordt? Met dieren bezig zijn of met dikke machines werken; wie wil dat niet?! Meer studenten die niet van een boerderij komen willen in de

sector aan de gang. En steeds meer meiden kiezen voor het werk op de boerderij. En gelukkig is er werk! Wie een baan in de sector ambieert kan zo aan de slag. Wie had dat gedacht na alle ellende met de fosfaatrechten... En technologie is ook geen bedreiging geweest. Het boerenbestaan is niet makkelijker, maar wel fysiek lichter geworden. Daarnaast zien onze ouders ook dat het wel anders kan. Een bedrijfsovername hangt niet alleen af van de eerstgeboren zoon en tevens maken dochters een eerlijke kans.

“Ik heb een goed gevoel bij de aankomende generatie.”

De jeugd heeft de toekomst. En niet alleen op het platteland. Er is een ander geluid. Ik heb een goed gevoel bij de aankomende generatie. Jongens en meiden die nu op de basisschool en middelbare school zitten, die binnenkort een keuze gaan maken welke opleiding ze gaan doen, wat voor werk ze willen doen en hoe ze hun leven invulling willen geven. Maar die ook de aankomende decennia gaan besluiten op welke politieke partij ze gaan stemmen, waar hun voedsel vandaan moet komen en waar ze op vakantie willen.

Kunnen we teruggaan naar een maatschappij waar er een grote verbinding is met de sector? Waar niet alleen de boeren, maar iedereen trots is op onze sector, omdat iedereen er een aandeel in heeft? De jeugd post, 'snapt' en 'tiktokt' er op los. De beelden zijn schattig, mooi en ruig en besmetten iedereen met de liefde voor ons vak. Ik denk dat het helpt. Laten we nog meer jeugd van buiten de sector besmetten met ons prachtige vak! 🍷

Belangenbehartiging: meer dan alleen praatjes en netwerken

Achter de schermen behartigt NAJK de belangen van de jonge boeren en tuinders in de politiek. Ingewikkelde dossiers, zoals het Convenant dierwaardige veehouderij, de mestcrisis en afdeling Europa, zijn hier aan de orde van de dag. Het is een kleine greep uit de onderwerpen waar de dagelijks bestuurders zich keer op keer voor blijven inzetten. Hoe ziet deze belangenbehartiging er precies uit? En waar is NAJK momenteel druk mee? We geven je graag weer een uitgebreide update!

Beeld: Henk van Ruitenbeek

Teksten: Ruben Klein Teeselink, portefeuillehouder melkveehouderij; Merel Straathof, portefeuillehouder leefomgeving; Coen van den Big-helaar, portefeuillehouder bedrijfsovernames; Gerben Boom, portefeuillehouder internationaal; Hilde Coolman, portefeuillehouder akkerbouw; Wendy Kicken, portefeuillehouder pluimvee-, varkens- en kalverhouderij

Extreem weer 2024

Onze inzet op het versoepelen van de kalenderlandbouw heeft dit jaar zijn vruchten afgeworpen. Het inzaaien van een verplicht vanggewas is dit jaar met drie weken uitgesteld naar 21 oktober. Samen met het verlengen van de uitrijperiode van drijfmest op grasland met twee weken, biedt dit enige verlichting op het boerenerv. Het liefst zouden we kalenderlandbouw geheel zien verdwijnen, maar we zien het soepeler omgaan met deze data als een goede eerste stap.

Doelsturing

Eind oktober schetste de minister van Landbouw de eerste contouren voor bedrijfsgerichte doelsturing op stikstof, klimaat en waterkwaliteit. Tot op heden is de wet- en regelgeving in de landbouw gebaseerd op middelsturing. Wetten en regels schrijven voor hoe boeren moeten handelen, in de hoop hiermee gestelde doelen te halen. Doelsturing vertaalt de gestelde doelen door naar bedrijfsniveau. Boeren mogen zelf weten welke stappen ze zetten om de doelen te halen, als de doelen maar bereikt worden. Dit geeft boeren meer vrijheid maar ook meer verantwoordelijkheid. NAJK heeft al langer een grote wens voor doelsturing en is dan ook blij dat de minister deze wens deelt. NAJK zet zich in om de contouren zo door te vertalen, dat jonge boeren op de juiste manier aan de slag kunnen met de gestelde doelen. We gaan met de diverse klankbordgroepen in gesprek over hoe we hier invulling aan kunnen geven.

Gewasbescherming (GBM)

We zijn vanuit het NAJK samen met LTO en het ministerie van LVVN momenteel bezig om een werkbaar en betaalbare aanpak op te stellen om normoverschrijdingen van GBM gebiedsgericht aan te kunnen pakken. Dit is nodig om de kans te verkleinen dat gewasbeschermingsmiddelen worden ingetrokken op basis van te veel normoverschrijdingen.

Herziening pachtwetgeving

NAJK zet zich al jaren in voor het aanpassen van de pachtwetgeving. De laatste herziening vond plaats in 2007. Op verzoek van het ministerie van LVVN is er de afgelopen twee jaar, samen met LTO Nederland, BLHB (de bond van pachters) en FPG (de bond van verpachters), gewerkt aan een voorstel om tot een herziening van de pachtregel te komen. Afgelopen oktober is dit voorstel afgerond en aangeboden aan het ministerie. In het voorstel staat het stimuleren van langjarige pacht en het ontmoedigen van kortlopende en zwarte pacht centraal. Voor NAJK is het belangrijk dat de herziening leidt tot meer langjarige contracten. Jonge boeren krijgen hierdoor meer zekerheid voor de lange termijn, wat financiering en verduurzaming makkelijker maakt. Hoe het vervolgproces eruitziet, is nu nog niet duidelijk. Op het moment dat hier meer duidelijkheid over is komen we bij de leden terug.

Afdeling Europa

Afgelopen zomer hebben we met zijn alle gestemd voor het Europees Parlement. Inmiddels hebben de gekozen Europarlementariërs hun eerste maanden erop zitten. Vanuit NAJK zijn we druk bezig met het houden van (hernieuwde) kennismakingsgesprekken met de parlementariërs en hun medewerkers. Daarnaast gaat ook het nieuwe College van Eurocom-missarissen van de Europese Commissie bijna weer van start. Dit betekent dat we de komende maanden weer nieuwe beleidsvoorstellen kunnen verwachten. Om hier zo goed mogelijk op voorbereid te zijn, maken we een overzicht van dossiers waarvan we verwachten dat die de komende periode relevant zullen zijn. Denk hierbij aan bijvoorbeeld dierenwelzijn, gewasbeschermingsmiddelen, klimaat en het toekomstige Gemeenschappelijke Landbouwbeleid. Naast dat we intern proberen zo goed mogelijk voorbereid te zijn, werken we hierin ook samen met andere organisaties en onze partners. Daarom houden we gesprekken om erachter te komen wat andere organisaties de komende tijd belangrijk vinden. De laatste stap is dat we zelf onze visie op de Europese dossiers actualiseren. Met alle informatie die uit deze gesprekken wordt verzameld, samen met de kennis binnen de NAJK-organisatie, zoals de klankbordgroepen, wordt de visie op relevante thema's en dossiers geactualiseerd.

Convenant Dierwaardige Veehouderij

Sinds september 2022 is NAJK betrokken bij het vormen van een Convenant dierwaardige veehouderij samen met marktpartijen, LTO, Dierenbescherming, ministerie LVVN en Caring Farmers. Naast het convenant lopen er nog twee trajecten, namelijk het verkennen van een onafhankelijke autoriteit en de vorming van de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB). Afgelopen zomer hebben onze dagelijks bestuurders Ruben Klein Teeselink en Wendy Kicken deelgenomen aan de gesprekken rondom de vulling van de AMvB. Na de input van afgelopen zomer, is het ministerie van LVVN aan de slag gegaan met het verwerken en verder opstellen van AMvB's voor het onderwerp dierwaardigheid. Daarnaast lopen de gesprekken binnen het Convenant nog steeds. Waarbij het belang van alle drie de onderdelen wordt benadrukt. Stappen naar een meer dierwaardige veehouderij kunnen enkel gezet worden met alle drie de onderdelen, die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Het convenant, AMvB en autoriteit zijn drie bouwstenen die nodig zijn om evenwichtige stappen te kunnen zetten. Dit benadrukt NAJK steeds opnieuw, omdat dit helpt binnen het toekomstperspectief van de jonge boeren. Met een goed plan zijn jonge boeren geholpen en hebben ze een piketpaal die hen helpt om verder te kunnen investeren in hun bedrijf.

Bedrijfsovernames

NAJK heeft de afgelopen jaren hard gelobbyd voor budget en een goede invulling van de vestigingssteun. Als NAJK hopen we dat openstelling van de regeling leidt tot meer succesvolle bedrijfsovernames en bijdraagt aan toekomstperspectief voor jonge boeren in Nederland. Na de toewijzing van het budget in 2023, volgde op 3 juni 2024 de openstelling van deze subsidieregeling, waarbij jonge boeren twee maanden lang de tijd hadden om hun aanvraag in te dienen. In totaal zijn er 876 aanvragen ingediend, dit laat zien dat bedrijfsovername nog steeds actueel is, ondanks alle uitdagingen waar de agrarische sector mee te maken heeft. Inmiddels is NAJK samen met RVO, VLB en het ministerie van LVVN aan het evalueren wat er beter kan. Met als belangrijkste vraag, hoe kunnen we de subsidieregeling nog doeltreffender maken? Inmiddels zijn daar de eerste ideeën over uitgewisseld zodat we volgend jaar de regeling weer een stukje beter kunnen maken. Hopelijk kunnen we volgend jaar door middel van de vestigingssteun nog meer jonge boeren helpen, zodat het al zo lastige proces van bedrijfsovername, net een beetje makkelijker gaat.

Mestcrisis

Voor de bekendmaking dat derogatie definitief zou verdwijnen, waren de eerste gesprekken over de impact al begonnen. Nu merken we de gevolgen van het eerste jaar van de afbouwderogatie. De komende jaren zal de mestplaatsingsruimte verder afnemen, terwijl er nu al een onbalans in de mestmarkt is. Recent vonden er meerdere Kamerdebatten plaats waarin dit onderwerp nadrukkelijk aan de orde is gekomen. De minister wordt verwacht met oplossingen te komen, zowel voor de mestplaatsingsruimte als de mestproductie. Dit is nodig, omdat Nederland moet voldoen aan de nieuwe mestproductieplafonds, vastgesteld door de aanvullende maatregelen uit de derogatiebeschikking. Ook is er een grondgebonden melkveehouderij gepland voor 2032. De Tweede Kamer heeft een motie aangenomen met de eis dat de minister begin 2025 een concrete invulling van grondgebondenheid presenteert. NAJK zet zich samen met andere sectorpartijen hard in om een oplossing te bieden aan veehouders. Dat er wat moet gaan gebeuren staat vast, de verhouding tussen de mestplaatsingsruimte en de mestproductieruimte is zover uit elkaar getrokken dat er op sectorniveau sprake is van een mestcrisis.

Moved by Milk

Dat zijn wij bij Farmel! Met ons jonge, enthousiaste team staan wij altijd klaar voor onze ruim 250 melkveehouders.

Dit is geen gewone zak maïszaad.

Dit is LG Animal Nutrition-maïs:

Wel
10.000 kVEM
méér in het rantsoen
per jaar

Maar liefst
20.000 kilo
méér melk per jaar

Ruim
€ 10.000,-
extra melkgeld per
jaar (melkwinst)

Getallen en bedragen illustreren de meerwaarde van LG Animal Nutrition-maïs voor een gemiddeld Nederlands melkveebedrijf ten opzichte van het minst verteerbare ras in de Aanbevelende Rassenlijst 2024. Bronnen: CSAR en melkprijzen 10/2024.

Bekijk het rassenaanbod
op lgseeds.nl

Limagrain

ONDERWIJS- BIJLAGE

Goed voorbereid het agrarische bedrijfsleven ingaan? Dat kan met een van deze 'groene' opleidingen! Of je nu het bedrijf van je ouders overneemt, interesse hebt in lesgeven of je wilt verdiepen in de bodem: een gedegen opleiding is de basis van jouw toekomst. En dat maakt het ook zo lastig! Want welke opleiding past precies bij jou? Misschien geeft een van deze verhalen je nét dat zetje in de goede richting. In deze onderwijsbijlage vertellen studenten van verschillende opleidingen en hogescholen over hun studiekeuze en -ervaring.

Aeres Kadercursus Melkveehouderij

In de melkveehouderij is educatie essentieel voor het succes van een bedrijf. De 37-jarige Linda der Harg heeft recent de Aeres Kadercursus Melkveehouderij afgerond. Met een achtergrond in de zorg en passie voor de landbouw heeft ze samen met haar man Rick een melkveebedrijf overgenomen met 180 koeien. In dit interview deelt Linda haar ervaringen met de cursus en hoe deze haar heeft geholpen bij de overname en het runnen van hun bedrijf.

Linda komt uit Oudesluis en woont samen met haar man Rick en hun vier kinderen; drie zonen van 9, 7 en 3 jaar en een dochter van 5 jaar. Hoewel ze een opleiding in de zorg heeft gevolgd en daar ook werkzaam is, is haar leven sterk verbonden met de melkveehouderij. "Mijn man is de koeienboer en zo ben ik in de melkveehouderij gerold," vertelt ze. In juni 2024 hebben ze het bedrijf van Ricks ouders overgenomen wat een belangrijke stap voor hen was. Linda en Rick runnen een melkveebedrijf met 180 Fleckvieh-koeien. "Het bedrijf was voorheen van mijn schoonouders en het is mooi om nu samen het bedrijf te runnen," zegt ze. Wat Linda zo aanspreekt aan de melkveehouderij is de combinatie van werken met de natuur en het maken van strategische plannen. Linda volgde de Kadercursus Melkveehouderij aan Aeres Hogeschool in Dronten, waar ze toepasbare kennis en vaardigheden opdeed. "We kregen tijdens de cursus zowel theorie als praktijklessen, wat heel prettig was," legt ze uit. De opleiding nam twee winterseizoenen in beslag, van oktober tot en met maart. "In de ochtend kregen we les en in de middag waren we actief op de praktijklocatie Aeres Farms. Ook waren er lesblokken klauwbekappen en insemineren, die waren erg leerzaam."

"Het delen van ervaringen en kennis binnen de groep zorgde voor een stimulerende leeromgeving"

school in Dronten, waar ze toepasbare kennis en vaardigheden opdeed. "We kregen tijdens de cursus zowel theorie als praktijklessen, wat heel prettig was," legt ze uit. De opleiding nam twee winterseizoenen in beslag, van oktober tot en met maart. "In de ochtend kregen we les en in de middag waren we actief op de praktijklocatie Aeres Farms. Ook waren er lesblokken klauwbekappen en insemineren, die waren erg leerzaam."

tijklocatie Aeres Farms. Ook waren er lesblokken klauwbekappen en insemineren, die waren erg leerzaam."

Stimulerende leeromgeving

De cursus behandelde een breed scala aan onderwerpen, zoals veevoeding, diergezondheid, bodembeheer en financiële aspecten. Linda: "We kregen meer inzicht in de financiële kant van het bedrijf en hoe we onze bedrijfsvoering konden verbeteren. Het delen van ervaringen en kennis binnen de groep zorgde voor een stimulerende leeromgeving. Door bij elkaar langs te gaan leer je van elkaars ondernemingen en manier van ondernemen, dat kan je inzichten geven die je mogelijk op je eigen bedrijf wil toepassen." Ze besloot de cursus te volgen omdat ze een sterke basis wilde leggen voor haar toekomst in de melkveehouderij. "Ik had geen formele opleiding in de veehouderij en deze cursus gaf me de kans alles toe te passen op ons eigen bedrijf." Een van de sterke punten van de Aeres Kadercursus is volgens haar de betrokkenheid van de docenten. "Zij hebben praktische ervaring en kunnen ons vertellen hoe het er in de praktijk aan toe gaat. Ze waren altijd bereikbaar voor extra vragen, wat het leren vergemakkelijkte."

Impact op eigen bedrijf

De kennis en vaardigheden die Linda opdeed tijdens de cursus hebben een directe impact gehad op haar melkveebedrijf. "De cursus heeft me geholpen een bedrijfsovernameplan op te stellen, iets waar we veel aan hebben gehad," zegt ze. "Mijn man is al lang koeienboer en door me te verdiepen in de kennis over de veehouderij kan ik hem nu beter ondersteunen." Dit heeft niet alleen hun samenwerking versterkt, maar ook hun bedrijfsvoering verbeterd. Linda benadrukt dat de breedte van de cursus haar het meeste heeft geholpen. "De cursus gaf me een goed overzicht van hoe alle factoren op elkaar inspelen. Financiën waren voor mij een belangrijk onderdeel. Ik doe nu de financiële boekhouding en dat vind ik leuk. Door de cursus heb ik meer zicht op de geldstromen die in en uit het bedrijf gaan en dit biedt mij meer handvatten om bepaalde beslissingen wel of niet te maken."

Toekomst

Als Linda naar de toekomst van de melkveehouderij kijkt, is ze optimistisch. "De huidige politieke situatie is misschien niet ideaal, maar ik zie kansen. We hebben net ons bedrijf overgenomen en geloven dat we succesvol kunnen zijn. Het is belangrijk om je aan te passen aan veranderingen en innovaties te omarmen."

‘We krijgen een brede basis mee’

Veehouderij aan de HAS

De 22-jarige Fleur Tuls studeert Veehouderij aan HAS green academy in Den Bosch. Met een stevige basis in de schapen- en paardenhouderij, en nu met een stage bij PPP Agro Advies, heeft Fleur een duidelijk beeld van wat ze wil bereiken in haar carrière. In dit interview deelt ze haar ervaring over het volgen van de studie Veehouderij aan de HAS, haar motivatie en toekomstplannen.

Fleur komt uit een gezin met een achtergrond in de veehouderij, met een focus op schapen en paarden. “In Bodengraven hebben we een pensionstal met ruimte voor dertig paarden en tweehonderd schapen,” legt ze uit. “Mijn dagelijkse verantwoordelijkheden omvatten het voeren van de dieren en het verzorgen van de paarden voor onze klanten. De schapen worden voornamelijk gehouden voor het vlees.” Haar liefde voor dieren en agrarisch werk begon al vroeg: “Als kind was ik altijd bezig op de boerderij.” Buiten haar studie en stage is Fleur veel op de boerderij te vinden. Haar vriend heeft een melkveebedrijf en ook hier helpt zij regelmatig mee. “Ik vind het heerlijk om buiten te zijn en met dieren te werken,” zegt ze. Daarnaast maakt ze graag tijd vrij om met vrienden af te spreken en te ontspannen. “Balans is belangrijk voor mij, vooral met de drukte van school en stage.”

Dierenartsassistent

Voor haar studie veehouderij voltooide Fleur een opleiding tot dierenartsassistent op mbo-niveau 4. “Ik werkte kort in die functie, maar het beviel me niet,” geeft ze aan. “Ik merkte dat ik vaak achter de feiten aanliep en dat ik liever proactief wilde zijn in het werken met veehouders.” Deze ervaring leidde haar naar de veehouderijopleiding in Den Bosch, waar ze inmiddels met veel plezier haar derde jaar ingaat. “Het is echt een leuke opleiding, vooral omdat je veel praktische kennis opdoet.” Fleurs keuze voor de veehouderij komt voort uit haar passie om met veehouders samen te werken en hen te helpen bij het oplossen van problemen. “Ik wilde niet alleen maar reageren op problemen, maar ze voorkomen door samen te werken aan oplossingen,” legt ze uit. “Dat geeft me een veel groter gevoel van voldoening.”

Kleine opleiding

De opleiding Veehouderij aan de HAS biedt volgens Fleur de mogelijkheid om verschillende aspecten van het vak te leren. “Het is een kleine opleiding, dus je kent iedereen. De docenten zijn betrokken en de excursies die we maken zijn ontzettend waardevol. Ze helpen ons de theorie in de praktijk te begrijpen.” Ze vindt het vooral interessant om breder te kijken naar de ontwikkelingen binnen veehouderijbedrijven. “Daarom vind ik het leuk dat we een brede basis krijgen, wat ons voorbereidt op verschillende rollen binnen de sector.” Maar de opleiding heeft ook zijn uitdagingen. Fleur: “Een van de grootste uitdagingen is dat je meerdere stages moet lopen en moet toepassen wat je hebt geleerd in de praktijk. In het derde jaar ben je veel in de praktijk bezig en dat kan soms overweldigend voelen.” Desondanks beschouwt ze deze uitdagingen als kansen om te groeien en haar vaardigheden verder te ontwikkelen. Fleur zit momenteel in haar derde jaar en ze loopt stage bij PPP Agro Advies, een adviesbureau dat ondersteuning biedt aan veehouders. “Hier heb ik de kans een eigen onderzoeksproject uit te voeren,”

zegt ze enthousiast. Haar onderzoek richt zich op de effecten van stikstofbodemoverschot op de lachgasemissies van veehouderijbedrijven. “Ik analyseer data van verschillende klanten en kijk naar hoe hun bedrijfskenmerken samenhangen met stikstofoverschotten en welke maatregelen ze kunnen nemen om deze te verlagen. Het doel is om praktische adviezen te geven die ook financieel haalbaar zijn.” In haar eerste twee jaren heeft Fleur veel kennis opgedaan via theorie en praktijk. “We hebben vier blokken per jaar, elk gericht op

“De docenten zijn betrokken en de excursies die we maken zijn ontzettend waardevol”

een specifiek onderwerp zoals voeding, gezondheid en melkwinning. Elk blok bevat ook excursies naar verschillende bedrijven, wat ons helpt de theorie in een bredere context te plaatsen.” Haar huidige stage biedt haar de kans deze kennis toe te passen. “Ik werk samen met verschillende adviseurs en zie echt hoe het er in de praktijk aan toegaat. Dat is ongelooflijk waardevol.” Fleur is enthousiast over hoe ze de theorie van haar studie tijdens haar stage kan toepassen. “Elk blok heeft een projectcomponent waarin je onderzoek doet,” laat ze weten. “Mijn onderzoeksproject is een mooie kans om de theorie die ik heb geleerd toe te passen en tegelijkertijd iets te creëren wat daadwerkelijk waardevol is voor de veehouders.”

Adviseur

Naast haar studie en stage is Fleur ook geïnteresseerd in ondernemerschap. “Ik ben ondernemend en denk na over wat voor soort bedrijf ik zou willen starten. De invulling is nog niet helemaal duidelijk, maar ik laat het open en kijk wat de toekomst brengt.” Deze ondernemende geest sluit mooi aan bij haar ambities in de veehouderij, waar innovatie en creativiteit steeds belangrijker worden. De student heeft duidelijke toekomstplannen: “Ik wil uiteindelijk als adviseur aan de slag, maar ik wil dat combineren met het melkveebedrijf van mijn vriend.” Haar droom is om niet alleen advies te geven op het gebied van voeding of fokkerij, maar juist op een breder vlak, zoals rond de ontwikkelingen op de veehouderijbedrijven en persoonlijke ontwikkeling van de veehouder. “Ik wil veehouders helpen bij het maken van toekomstgerichte keuzes en ze ondersteunen bij bijvoorbeeld bedrijfsovernames of nevenactiviteiten.”

Bedrijfskunde en Agribusiness bij Hogeschool Van Hall Larenstein:

Voor het eerst een topopleiding

Hogeschool Van Hall Larenstein (HVHL) heeft een indrukwekkende prestatie geleverd in de Keuzegids 2025. Met een groeiend aantal topopleidingen, waaronder Bedrijfskunde en Agribusiness, zet de hogeschool een stevige stap in de richting van haar missie om op te leiden voor een toekomstbestendige leefomgeving. Deze opleiding, die voor het eerst het predicaat ‘topopleiding’ heeft ontvangen, laat zien dat kwaliteit en innovatie hand in hand gaan.

De erkenning als topopleiding komt niet zomaar uit de lucht vallen. Bedrijfskunde en Agribusiness wist dit jaar het kwaliteitszegel van de Keuzegids te bemachtigen met een score van 75 punten of meer. Deze prestatie is niet alleen een opsteker voor de studenten, maar ook voor de docenten en medewerkers die dagelijks aan de slag zijn om de opleiding op het hoogste niveau te brengen. Anneke Luijten-Lub, lid van het College van Bestuur van HVHL, reageert trots op de nieuwe topopleidingen: “Ik zie deze kwaliteitszegels als een mooie erkenning van de inspanning van collega's die iedere dag aan de kwaliteit van ons onderwijs werken. Een kwaliteitszegel is geen doel op zich, maar dat zoveel opleidingen deze erkenning krijgen is voor collega's en onze studenten een mooie opsteker.”

Bedrijfskunde en Agribusiness in het kort

- Locatie: Campus Leeuwarden
- Kernvakken: Agrarische bedrijfsvoering, supply chain management, duurzame productontwikkeling, marketing en innovatie in de agribusiness
- Stage en praktijkervaring: Dankzij samenwerkingen met bedrijven en instellingen in binnen- en buitenland krijgen studenten ruime mogelijkheden voor praktijkervaring en stage.
- Toekomstperspectieven: Van adviseur duurzaamheid tot bedrijfsanalist, afgestudeerden van Bedrijfskunde en Agribusiness zijn breed inzetbaar en spelen een sleutelrol in de innovatie van de agrarische sector.

Voor wie is deze opleiding?

De opleiding Bedrijfskunde en Agribusiness is voor studenten die

geïnteresseerd zijn in bedrijfsvoering én de verduurzaming van de agrarische sector. De opleiding biedt een solide basis voor iedereen die graag een bijdrage wil leveren aan een duurzame toekomst en een carrière wil opbouwen in een sector met wereldwijde impact. Voor aspirant-studenten die zoeken naar een opleiding met een toekomstgerichte visie, bewezen kwaliteit en een sterke focus op duurzaamheid, biedt Bedrijfskunde en Agribusiness aan Van Hall Larenstein een kans om het verschil te maken.

Wel iets met business maar toch anders?

Naast Bedrijfskunde en Agribusiness biedt Hogeschool Van Hall Larenstein nog meer mogelijkheden om business met het prachtige agrarische vak te combineren. Deze opleidingen hebben een meer internationaal karakter en worden aangeboden op de locatie in Velp (bij Arnhem).

- Animal Society and Business
- International Agriculture and Trade

Daarnaast heeft Hogeschool Van Hall Larenstein ook sterk agrarische opleidingen zoals Dier- en Veehouderij. Deze duurt vier jaar in voltijd, maar er is ook een associate degree-variant waarbij je binnen twee jaar je hbo-diploma kan behalen.

Bekijk de website voor meer informatie over alle opties die Hogeschool Van Hall Larenstein jou of jouw kind kan bieden.
<https://www.hvhl.nl/studierichtingen/>

“Door verschillende dingen te doen, ontdek je wat je leuk vindt en waar je goed in bent”

NAJK'er aan het woord

WOONPLAATS:

Reduzum (Friesland)

FUNCTIE:

Docent melkveehouderij aan het MBO Aeres Leeuwarden

BEDRIJF:

Melkveebedrijf met 90 koeien

Tynke Hofstra is actief in de maatschap met haar ouders en heeft de ambitie om het bedrijf over te nemen. NAJK ging in gesprek met Tynke om te zien hoe ze haar werkzaamheden op school combineert met het werken op haar melkveebedrijf. Tynke gelooft in het samenbrengen van praktijk en theorie en gebruikt haar ervaringen om leerlingen van 16 tot 22 jaar te inspireren.

Tekst: Susan van Weperen Beeld: eigen foto

Hoe zien je lessen eruit?

“Ik geef lessen in gezondheidsleer, dierwelzijn en basiskennis over deze vakken. Daarnaast ben ik coach van een eerstejaars klas, waarbij ik stagebezoeken afleg en observeer hoe het in de praktijk gaat. We werken ook aan projecten over multifunctionele landbouw, zodat studenten breder leren kijken dan alleen naar melkveebedrijven. Vaak zijn leerlingen aanvankelijk niet geïnteresseerd in deze onderwerpen, maar we laten hen de mogelijkheden

zien, zoals recreatie en zorgboerderijen. We dwingen ze niet, maar stimuleren om andere opties te verkennen.”

Hoe ga je om met innovaties in de melkveehouderij, zoals automatisering of duurzaamheid?

“Samen met mijn collega's spelen we in op innovaties. We nodigen experts uit om te praten over automatisering en duurzaamheid, zodat ons onderwijs up-to-date blijft. We willen

niet vastzitten in oude gewoonten, maar ons onderwijs relevant houden.”

Hoe betrek je studenten actief bij de lesstof?

“Ik geef studenten de vrijheid om zelf invulling te geven aan opdrachten. Bijvoorbeeld in samenwerking met het HBO, waar ze vraagstukken vanuit het bedrijfsleven oplossen in groepjes. Ze kunnen kiezen voor presentaties in verschillende vormen, zoals filmpjes of posters. Ook hebben we een actualiteitsuur waarin studenten onderwerpen kunnen aandragen die spelen in de sector.”

“We stimuleren studenten om andere opties te verkennen”

Wat motiveert jou om in het onderwijs te werken, specifiek in de melkveehouderij?

“Ik vind het prachtig om met studenten te werken en hen te helpen hun stappen te zetten in hun loopbaan. Het is belangrijk dat de agrarische sector blijft bestaan, en ik geloof dat we met elkaar een mooie toekomst kunnen opbouwen, geworteld in kennis.”

Wat zijn je werkzaamheden op jullie melkveebedrijf?

“Ons bedrijf in Reduzum heeft ongeveer 90 melkkoeien, twee melkrobots en 50 hectare grasland. Sinds 2018 melken we met robots, wat goed bevalt. Ik geef vier dagen les en werk drie dagen thuis, waarbij ik soms na school bijspring. Ik houd me vooral bezig met de dagelijkse werkzaamheden rondom de koeien en met

name de automatisering op het bedrijf. Ik wil een zo efficiënt mogelijke veestapel proberen te realiseren waarbij er ruimte is voor een baan buitenshuis. Tijdens de lessen betrek ik actuele gevallen, zoals zieke koeien, en vraag ik studenten naar hun aanpak. Ik bezoek ook andere bedrijven met studenten om hen de praktijk te laten zien.”

Wat vind je het leukst aan het werken op de boerderij?

“Het mooiste vind ik wanneer alles goed gaat. Het is een voldoening om te zien dat de koeien gezond zijn en goed groeien. Het draait bij ons thuis om diercomfort en gezondheid, niet om de grootste aantallen.”

Hoe zie je de toekomst van de melkveehouderij en welke vaardigheden zijn belangrijk voor studenten?

“Het is cruciaal om in te spelen op veranderingen. De jonge generatie toont hier veel initiatief. Ik wil studenten meegeven dat ze breder moeten kijken en oplossingen moeten zoeken, in plaats van te focussen op problemen. De toekomst is niet alleen meer koeien en melk, maar ook efficiëntie en duurzaamheid. Het is inspirerend om te zien dat jongeren met passie in de klas zitten en zich niet laten ontmoedigen door de uitdagingen in de sector.”

Ben je actief bij AJF?

“Ik ga soms naar bijeenkomsten.. Ik vind het leuk om in contact te komen met jongeren en bij bedrijven te kijken. Het is belangrijk dat studenten de juiste omgeving vinden die bij hen past. Ik heb zelf stage gelopen in Zwitserland en geleerd dat niet elke functie bij me past. Door verschillende dingen te doen, ontdek je wat je leuk vindt en waar je goed in bent.”

Haal het beste uit je melk

Focus op de toekomst

FrieslandCampina staat voor de toekomst van zijn leden, de coöperatie en de onderneming. We betrekken jonge boeren actief bij de coöperatie. Door middel van bijeenkomsten maak je laagdrempelig kennis met onderwerpen die voor jou belangrijk zijn. Zoals bijvoorbeeld de bedrijfsovernameregeling die een soepele ingroei als lid mogelijk maakt.

Meer weten of lid worden? Bekijk onze 8 zekerheden.

Bekijk de 8 zekerheden hier.

Nieuwe Eurocommissaris met nieuwe prioriteiten

CEJA ontwikkelingen

Peter Meedendorp en Gerben Boom werken allebei in Brussel aan de toekomst van de land- en tuinbouw van Europa. Peter als voorzitter van CEJA (Conseil Européen des Jeunes Agriculteurs, wat in het Nederlands 'Europese Raad van Jonge Boeren betekent') en Gerben als bestuurslid namens NAJK. Wat doen zij daar en wat gebeurt er in de hoofdstad van Europa? De BNDR sprak hierover met Peter.

CEJA is een organisatie die ongeveer twee miljoen jonge boeren in Europa vertegenwoordigt. Deze zijn verdeeld over 33 lidorganisaties uit 22 EU-lidstaten en vertegenwoordigers uit Servië en het Verenigd Koninkrijk. Maandelijks komen de leden van CEJA met het dagelijks bestuur bijeen om te vergaderen over standpunten en de huidige ontwikkelingen.

Mission letter

"Onlangs heeft Ursula von der Leyen, voorzitter van de Europese Commissie, een 'mission letter' gestuurd naar alle genomineerde Eurocommissarissen," begint Peter. "In deze brief worden de prioriteiten voor de komende vijf jaar uiteengezet voor deze Eurocommissaris, wat van grote invloed is op de agenda van komende 5 jaar." Hierin wordt urgentie gegeven aan de oprichting van een 'land observatory body,' waarmee inzicht wordt verkregen in wie grond aankoopt op

Europees niveau. Dit betreft zowel lokale boeren als derde landen zoals China, maar ook supermarkten. "Voor jonge boeren is het cruciaal om een begin te maken met structuur op de grondmarkt en inzicht te krijgen in deze dynamiek", zegt Peter.

Daarnaast is er behoefte aan verbeterd crisismanagement op Europees niveau, vooral met betrekking tot klimaatcrises en marktoverschotten. Het opzetten van een effectiever mechanisme om crisisfondsen beschikbaar te stellen voor boeren is van groot belang. Ook wordt er een benchmarking-systeem voorgesteld waarmee duurzaamheid inzichtelijk en vergelijkbaar wordt op Europees niveau. De nieuwe commissaris Christophe Hansen moet met deze agenda aan de slag gaan. "Wij als NAJK en CEJA zijn blij met de uiteengezette punten omdat ze overeenkomen met zaken waar wij al jaren voor lobbyen."

Strategisch dialoog

De 'mission letter' sluit aan bij het rapport van de strategisch dialoog, waar CEJA ook bij aan tafel heeft gezeten. Dit rapport wordt uitgewerkt op basis van de thema's van de 'mission letter.'

"Er zit schot in de zaak," zegt Peter. "Recentelijk sprak ik voor de Landbouwcommissie in het Europees Parlement over de strategisch dialoog. Hiermee heb ik belangrijke punten ingebracht, zoals de toegang tot grond voor jonge boeren en toegang tot financiering. Hierbij werd

opnieuw het belang benadrukt van het aangekondigde leningspakket van 3 miljard euro van de Europese Investeringsbank, dat onder andere rentekortingen voor jonge boeren mogelijk maakt. Een actieplan voor generatievernieuwing staat ook hoog op de agenda."

Nieuw meerjarig financieel kader

Daarnaast zijn er gesprekken gaande over de nieuwe meerjarenbegroting van de Europese Unie. Er zijn zorgen over de financiering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), dat onder druk staat. "Uit gelekte documenten blijkt dat

er in de nieuwe structuur geen onafhankelijk budget meer beschikbaar is voor het GLB. Dit budget wordt onderverdeeld in nationale enveloppen, wat een aanzienlijke bedreiging vormt voor de toekomst en effectiviteit van het GLB-beleid. Wij houden dit scherp in de gaten!"

Emissiehandelssysteem voor de landbouw

Binnen CEJA is er ook gesproken over de vraag of de landbouw moet worden opgenomen in een Europees Emissiehandelssysteem (ETS). "De Europese Commissie onderzoekt of landbouw hieraan toegevoegd moet worden," zegt Peter. "Als CEJA kijken we sceptisch naar de toevoeging van landbouw aan het ETS, omdat de emissies van de landbouwsector niet binnen zo'n simpel systeem passen."

Daarom houdt CEJA de studies die binnen de Europese Commissie lopen nauwlettend in de gaten en onderhoudt het contact met het Europese klimaatministerie, waar ook de Nederlandse Eurocommissaris Hoekstra voor wordt genoemd. "Zeker iets om in de gaten te houden," benadrukt Peter.

Volg CEJA ook op Facebook, X en Instagram om op de hoogte te blijven van het laatste nieuws.

Word lid van Young Agrifirm

Hét platform voor de volgende generatie agriondernemers.

Young Agrifirm is hét platform voor de nieuwe generatie boeren. Bij Young Agrifirm staat ontwikkeling, vaktechnische kennis en gezelligheid centraal. Hier komt de nieuwe generatie ondernemers samen voor leerzame bijeenkomsten en waardevolle netwerkevents.

Check hier alle voordelen en meld je aan!

  @youngagrifirm

 Young
agrifirm

Wei & Maatschappij

Weidegang: Ervaringen en praktische tips

Weidegang blijft een belangrijk onderwerp voor veel melkveehouders, maar de manier waarop het wordt toegepast, verschilt van bedrijf tot bedrijf. Op deze pagina delen drie medewerkers en een bestuurder hun inzichten en tips over hoe zij weidegang inzetten op hun bedrijf. Laat je inspireren en ontdek wat weidegang wellicht voor jouw bedrijfsvoering kan betekenen. Wil je meer weten over grasland en weidegang of inspiratie opdoen? Kom dan naar de Grasweidedagen 2025 in Dronten op 13 en 14 mei!

Naomi de Rijk
Medewerker NAJK

Op onze boerderij hebben we een kleine huiskavel, waardoor de melkkoeien niet volop geweid kunnen worden. Toch laten we de koppel in de zomerperiode elke dag een paar uurtjes buiten lopen. Dat doen we uit een maatschappelijk oogpunt, maar ook vooral omdat het goed is voor de gezondheid van de koe, de klauwen en de conditie. Op stal krijgen de koeien ook vers gras gevoerd, waardoor we grasboter kunnen maken en zachtere melkvetten krijgen voor onze zuivelproducten. Ondanks dat we geen vergoeding of toeslagen kunnen aanvragen, halen we voordeel uit onze huiskavel.

Mijn tip voor weiders in 2025: Ook met een kleine huiskavel kun je je koeien buiten laten lopen. Bekijk wat haalbaar is voor jouw bedrijf!

Gerjanne van Esveld
Projectleider NAJK & melkveehouder

Weideseizoen 2024 was voor ons bedrijf een prachtig seizoen. De koeien genoten van het buiten zijn en de boerin dus ook! Waar het in veel gebieden in Nederland uitdagend was wegens de vele regenval, kwam dat water op onze hoge zandgronden goed van pas. De weidepercelen bleven groen en het gras groeide gestaag door, iets wat in andere jaren vaak minder vanzelfsprekend is.

Mijn tip voor weiders in 2025: Overweeg om deel te nemen aan een weidegangproject. Wij deden dit jaar mee aan het project 'Gezond Weiden' van Aeres Hogeschool en het leverde veel waardevolle inzichten op. Je krijgt toegang tot nieuwe data waarmee je de beweiding kunt verbeteren en je draagt bij aan belangrijk onderzoek. Een win-winsituatie dus!

Roos Roeleveld
Medewerker NAJK

Weidegang gaat over meer dan alleen je koeien naar buiten. Het heeft invloed op bijna alle duurzaamheidsaspecten: economie, diergezondheid, ruwvoerproductie, dierenwelzijn, maatschappij, enzovoort. Wat werkt verschilt per bedrijfsvoering, locatie en de ambities van de boer. Tijdens mijn weidecoach-opleiding leerden we om weidegang integraal te benaderen, met oog voor de specifieke omstandigheden van elk bedrijf. We hebben gedurende het jaar veel praktijkervaring opgedaan in verschillende regio's en seizoenen.

Mijn tip voor weiders in 2025: Ga na hoe weidegang jouw bedrijfsprestaties beïnvloedt en kijk hoe je kunt bijsturen zodat je vooral voordelen haalt uit de beweiding.

YaraPlus biedt alles over bemesting op één plek

YaraPlus is hét nieuwe 'all-in-one' platform waar alle informatie over bemesting voor zowel eindgebruikers als hun adviseurs beschikbaar is. Naast praktische en technische informatie over bemesting en meststoffen, biedt het ook actuele marktinzichten en de mogelijkheid om offertes op te vragen.

Aan de hand van gedetailleerde satellietbeelden genereert de akkerbouwer of veehouder met YaraPlus perceelsspecifieke bemestingsadviezen, biomassa-kaarten en N-opnamekaarten. Bovendien kunnen ze extra voordeel halen uit aangekochte Yara producten met het bonusprogramma. Het nieuwe YaraPlus 'all-in-one' platform rondom bemesting is gratis te gebruiken en bundelt alles wat voor een melkveehouder of akkerbouwer belangrijk is op het gebied van plantvoeding. Als de gebruiker dat wil, kan hij een adviseur toegang verlenen tot zijn account zodat die mee kan kijken. Alle diensten en digitale tools van Yara zijn daardoor via één portaal bereikbaar. Aanmelden voor YaraPlus kan eenvoudig via yraplus.nl en éénmaal inloggen geeft toegang tot alle opties.

YARAPLUS PREMIUM -

Met YaraPlus spaart de eindgebruiker voor extra bonusvoordeel. Door de inkoopfacturen van minerale meststoffen van Yara in te scannen, worden automatisch punten gespaard. Deze punten zijn in te wisselen voor producten, diensten en cadeaus.

YARAPLUS GRASSN

Met GrassN wordt de bemesting van grasland maatwerk. GrassN geeft een advies voor de minerale én organische bemesting. Groei van het gewas én de ontwikkeling van het ruw eiwitgehalte zijn te monitoren. GrassN geeft een advies voor het optimale oogstmoment voor opbrengst- en kwaliteit. Het voordeel hiervan: de behoefte van het gewas is beter in te schatten en de benodigde hoeveelheid stikstof wordt efficiënt ingezet.

YARAPLUS ATFARM

Op basis van satellietgegevens registreert de gebruiker actuele informatie over de gewassen. Dankzij een slim algoritme kan de gewasontwikkeling ook op bewolkte dagen worden ingeschat. Daarnaast kan hij met Atfarm verschillende kaarten genereren, waaronder:

- Biomassakaarten
- Stikstofopnamekaarten
- Taakkaarten voor plaatsspecifieke bemesting

YARAPLUS BIGBAGWEG

Boeren in Nederland en België kunnen via BigBagweg gratis hun lege Yara BigBags via YaraPlus laten ophalen. Deze service, in samenwerking met Post & Haveman, helpt boeren hun milieu-impact te verminderen door te recyclen. De gerecyclede BigBags worden hergebruikt, bijvoorbeeld in bouwmaterialen.

YARAPLUS TANKMIX

Bepaal eenvoudig de mengmogelijkheden van verschillende gewasbeschermingsmiddelen en YaraVita bladmeststoffen.

PORTFOLIO

YaraPlus biedt tal van andere diensten, zoals:

- Podcasts (actuele informatie en kennis over het verbeteren van de effectiviteit van bemesting)
- Nieuwsbrieven
- Overzichtelijke productcatalogus

YaraPlus is een dynamische omgeving. De komende tijd zullen nieuwe tools worden toegevoegd.

Op pad met Jannyke

Naam: Jannyke van Ballegooijen

Leeftijd: 36 jaar

Functie bij NAJK: Projectleider

Aanleiding voor het bezoek aan Zuid-Afrika

In mei 2024 zijn NAJK-directeur Anita Koops en portefeuillehouder internationaal Gerben Boom in Afrika naar 'Enterprising Africa Regional Network' (EARN) geweest om daar te praten over de mogelijkheden van een samenwerking tussen EARN en NAJK. Dit pakte positief uit, waardoor Gerben en Jannyke vanaf 5 juni wekelijks op de woensdag een Teams-meeting hadden met EARN en steeds meer jongeren hierbij aansloten. Zo ontstond geleidelijk 'AgriYouth Without Borders'.

Tienjarig bestaan van EARN

Op zaterdag 28 september was er een gezamenlijk evenement van EARN en de jongeren van 'AgriYouth Without Borders'. De dag begon om 10:00 uur met het vieren van het tienjarig bestaan van de organisatie EARN. Er waren allerlei mensen die ons meenamen in tien jaar EARN en er werd gezongen.

Lancering van de Afrikaanse jongerenorganisatie

Na deze viering gingen we over op de lancering van AgriYouth Without Borders. Het interim-bestuur vertelde over wat we met elkaar hadden neergezet en wat het plan is voor deze organisatie: er zijn voor de jonge agrariërs in Afrika. De organisatie begint in Zuid-Afrika en het doel is om uiteindelijk heel Afrika te bereiken.

Direct lid worden

Na alle presentaties deelde het jongerenbestuur eierdoosjes uit met tomatenzaadjes en een vlaggetje met het logo van AgriYouth Without Borders. Op de achterkant van het vlaggetje stond een QR-code waarmee je direct naar de website kon gaan om je aan te melden als lid. Hier is een wedstrijd aan gehangen, degene met de grootste tomatenplant binnen 2 maanden wint een gratis lidmaatschap van een jaar! Vervolgens was er een braai, een soort barbecue, en was er tijd om met elkaar bij te praten en de jongeren te feliciteren met hun nieuwe organisatie. Hieruit zijn ook weer contacten gekomen waar het bestuur van de nieuwe organisatie mee aan de slag kan gaan!

Samenwerking met NAJK

De jongeren waren enthousiast over de samenwerking met NAJK en vonden de Nederlandse manier van werken erg prettig. Op deze manier hadden ze in korte tijd hun eigen organisatie neergezet waarmee ze opkomen voor de toekomst van jongeren die interesse hebben in de agrarische wereld. Ook vanuit NAJK zijn we zeer tevreden over deze samenwerking en wensen we de jongeren in Zuid Afrika veel succes met AgriYouth Without Borders.

AGRO
+
ZORG

VOORDELIGE ZORGVERZEKERINGEN VOOR IEDEREEN IN DE AGROSECTOR

Vergelijk zorgverzekeringen van Agro+Zorg

direct

Zilveren
Kruis

**Agro+Zorg biedt aanvullende verzekeringen
met korting en extra voordelen.**

Stel je pakket samen via de **zorgvergelijker** en bereken meteen je premie!

Kijk snel op www.agropluszorg.nl

PARTNER

‘Met drie zoons in het bedrijf kijk je voortdurend naar de toekomst’

Paul Krol runt samen met zijn vrouw en drie zoons een modern akkerbouwbedrijf. Zij hebben doorlopend aandacht voor de toekomst. “Je kunt niet stil blijven staan. De ontwikkelingen gaan razendsnel. Je moet bijblijven.” Welke keuzes maakt deze inspirerende ondernemer en hoe brengt hij duurzaamheid in de praktijk? Je leest er hier meer over.

Investeren in duurzaamheid, je doet het automatisch.

Niet per se omdat het duurzaam is, maar omdat veel moderne machines gewoon beter zijn voor de grond en het gewas. De spotsprayer die we onlangs kochten, bepaalt per plant of (en hoeveel) gewasbeschermingsmiddel de plant nodig heeft. Natuurlijk is het mooi om te zien dat je op deze manier tot 90% minder beschermingsmiddel nodig hebt. Dat is duurzaam. Maar die machine koop ik niet alleen omdat het duurzaam is of omdat er subsidie op zit. Die koop ik vooral omdat het beter is voor mijn gewas. Omdat ik dan alleen dat plantje kan bespuiten dat ik wil, zonder dat de rest van het gewas daaronder lijdt. En dat zorgt dan weer voor een betere opbrengst.

Je zoekt altijd de beste dingen uit voor jouw bedrijf.

Binnenkort krijgen we een nieuw spuitsysteem met pulserende spuitdoppen die heel plaatsspecifiek spuiten. Die machine is 27 meter breed. Als je door de bocht gaat, hangt de spuitboom aan de binnenkant stil en aan de buitenkant komt er meer middel uit. Zo krijg je op elke vierkante meter evenveel middel. Eerder kwam er in de binnenbocht wel 500% meer middel terecht en in de buitenbocht juist te weinig. Door deze machine kan de dosering omlaag. Dat is beter voor het gewas én we besparen op middelen.

Wet- en regelgeving beïnvloedt ook mijn keuzes.

De regelgeving en subsidieregelingen gaan vaak over duurzaam-

heid. Je wordt geprikkeld om bij te blijven en nieuwe, betere en duurzame machines aan te schaffen. Mijn zoons zijn misschien nog meer gedreven dan ik. Die willen écht vooruit. Alles wat voorbijkomt en ons in ons bedrijf kan helpen, daar staan we voor open. Want wat we doen, willen we ook goed doen.

Iedere dag is weer een uitdaging.

We maken de hele tijd keuzes en die gaan meestal over de toekomst. Bijvoorbeeld: als je een nieuwe bewaarschuur bouwt, leg je het dak dan vol zonnepanelen? Of ga je een stapje verder en plaats je er een batterij bij? Hoe regel je je stroomvoorziening in de toekomst? Hoe ga je om met onvoorspelbare weersomstandigheden?

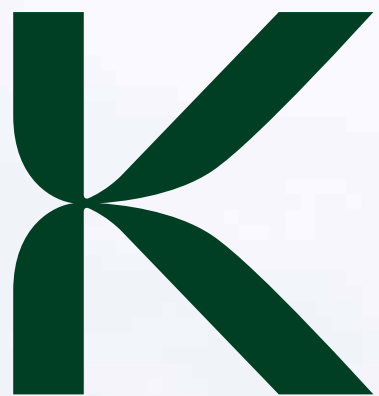
Geen last van nattigheid of droogte, ik ben zelf de baas over het perceel.

Te nat of te droog is voor onze sector altijd een probleem. Daarom investeerden wij in drainage op onze percelen. Er liggen buizen in de grond. Aan één kant wordt het water erin gelaten bij droogte en aan de andere kant wordt het er weer uit gelaten als het te nat is. We kunnen dit zelf regelen.

Als het nat is, doen we de uitlaat omlaag. Het water stroomt dan in de sloot van het waterschap. En als de sloot te vol staat, zuigen we het perceel leeg met een pomp. Dat perceel ligt er gewoon goed bij, de planten groeien goed door ondanks het natte weer. Ook met rooien in de herfst hebben wij geen last van trekkers die vastrijden in de modder. Ik ben zelf de baas over dat perceel.

Je moet investeren, maar ook overleven.

De drainage was een flinke investering, maar die betaalt zichzelf wel terug. Het systeem ligt er nu ongeveer twee jaar. Zonder drainage zou ik vorig jaar al een paar hectare aan gewas zijn verloren, omdat het anders was verzopen. Dat verlies lijd ik nu niet. Alle investeringen die je doet moeten zich uiteindelijk terugbetalen. Met goede prijzen voor je producten is dat meestal wel haalbaar.

Koppert

Geen chemische residuen door biologische gewasbescherming

In control
met Koppert

boakkerbouw

‘Onderwijs actueel en interessant houden’

Onderwijs en bedrijfsleven moeten goed op elkaar aansluiten. Dat is waar CIV Groen zich voor inspent. Alle groene mbo-scholen in Nederland zijn aangesloten, van Aeres tot Vonk. BO Akkerbouw is partner binnen het praktijkcluster Agro, net als NAJK, LTO Nederland en andere organisaties. “Praktisch samenwerken, daar gaan we voor.”

Uien tarreren, aardappels keuren en de bodem beoordelen. Tijdens de Akkerbouw Challenge gaan studenten van verschillende groene opleidingen aan de slag met deze en andere challenges, rechtstreeks afkomstig uit het bedrijfsleven. “Het gaat om casussen zoals je die ook in de praktijk tegen zou kunnen komen”, vertelt Miriam van Bree, netwerkregisseur van het praktijkcluster Agro van CIV Groen. “Het is superleuk om in korte tijd een onderwerp af te pellen en oplossingsrichtingen te bedenken. En voor het bedrijfsleven is het een mooie manier om kennis te maken met studenten.”

Regionale vraagstukken

De Akkerbouw Challenge is een van de middelen waarmee CIV Groen bruggen slaat tussen het groene onderwijs en het bedrijfsleven. “Die samenwerking is ontzettend belangrijk”, vertelt Van Bree. “Daarmee houden we het onderwijs actueel en goed aangesloten op het bedrijfsleven en de regionale vraagstukken. Waar ze in Zeeland bijvoorbeeld bezig zijn met verzilting, is in Zuidoost-Brabant verdroging veel meer een issue.” Het praktijkcluster Agro vertegenwoordigt de sectoren akkerbouw, vollegrondsgroenten en GGGI (groen, grond en groene infra). Binnen deze sectoren is er een grote behoefte aan goed opgeleid personeel op mbo-niveau. Van Bree: “Op dit moment is de vraag groter dan het aanbod. Het is de uitdaging om de opleidingen interessant te houden en daarmee de instroom te vergroten of op z’n minst op peil te houden.”

Lespakket ontwikkelen

Ook is het een uitdaging om de groene mbo-opleidingen in de regio te kunnen blijven aanbieden. “Het aantal teeltstudenten wordt niet groter. We zijn daarom bezig met het ontwikkelen van een uniform lespakket dat landelijk gebruikt kan worden. Scholen hoeven de theorie alleen nog zelf in te vullen.” Voor een aantal sectoren is al een lespakket ontwikkeld. Voor de akkerbouw wordt daar nu aan gewerkt met coördinatie door BO Akkerbouw.

Tijdens de Akkerbouw Challenge gaan studenten van verschillende groene opleidingen met vraagstukken aan de slag. Foto: praktijkcluster AGRO

“Er bestaat al veel generiek lesmateriaal, bijvoorbeeld over de bodem. Juist vakkennis over specifieke teelten ontbreekt.” CIV Groen werkt met zogenaamde meetingpoints. Dat zijn regionale samenwerkingen tussen onderwijs en bedrijfsleven. Daarbij wordt ook aansluiting gezocht bij proeflocaties, zodat innovatie stevig verankerd is in de onderwijsprogramma’s. “Daarnaast spelen we continu in op nieuwe thema’s. Onder meer door jaarlijks docentendagen te organiseren, waar mensen uit het bedrijfsleven en onderzoekers hun kennis delen. Er wordt altijd gekeken of er bijbehorend lesmateriaal ontwikkeld kan worden.”

Leven lang leren

Overigens richt CIV Groen de pijlen niet alleen op studenten, ook medewerkers zijn een belangrijke doelgroep. Een leven lang leren is het uitgangspunt. Van Bree: “Leren doe je niet alleen als student, maar ook daarna. Het lesmateriaal dat we ontwikkelen is idealiter bestemd voor zowel studenten als werknemers in de sector. Bijvoorbeeld door online modules op te zetten die ook in het bedrijfsleven ingezet kunnen worden.”

Heb jij een vraagstuk?

Ben jij ondernemer en heb je een probleem of vraagstuk? Klop dan eens bij een mbo- of hbo-opleiding aan. “Laat studenten er maar eens over nadenken. Dat geeft vaak heel verrassende oplossingsrichtingen”, weet Van Bree. “Zeker als je zelf nog een jonge ondernemer bent is het leuk om met studenten bezig te zijn. Je snapt elkaar veel beter.”

Groeit u met ons mee?

Bij Royal A-ware verwerken we melk tot de beste kaas, verse zuivel, room, melkpoeder en andere foodproducten voor klanten wereldwijd. Dankzij kansen in de markt, assortimentsontwikkelingen en recente overnames, hebben we groeimogelijkheden voor onze eigen melkveehouders en ruimte voor nieuwe melkveehouders.

We vinden het belangrijk om samen met onze melkveehouders te ondernemen en zijn op zoek naar melkveehouders die:

- Net als wij een **gezonde ambitie** hebben om te **groeien**.
- Gericht zijn op **ondernemerschap** en **stabiliteit**.
- De juiste balans nastreven tussen **ondernemersvrijheid** en **zekerheid**.
- Samen met ons streven naar **continuïteit** en een **goede melkprijs** op korte en lange termijn.

Meer informatie over het leveren van melk?

We informeren u graag over de mogelijkheden. Neem contact op met onze afdeling Melkzaken via melkveehouder@royal-aware.com of telefonisch via 088 738 1678.

Scan de QR-code hiernaast om direct naar het contactformulier op mijnroyalaware.nl te gaan.

Kruidenrijk grasland

Ruwvoer: kruidenrijk gras of regulier gras? Hoe bepaal je wat bij jou past?

Tekst: Deltaplan Agrarisch Waterbeheer (DAW)
Foto: Merel Straathof

Pedro: "Productief Kruidenrijk grasland heeft een iets lagere verteerbaarheid dan regulier grasland vanwege de grotere variatie aan planten met meer celstof. Aan de andere kant heeft kruidenrijk gras meer mineralen en een hoger ruw eiwitgehalte, dit komt door de aanwezigheid van vlinderbloemigen/klavers."

"Kruidenrijk gras heeft ook een hogere variatie in voedingsstoffen, dit komt door de mix van kruiden die andere waarden hebben dan grassen. Denk bijvoorbeeld aan een hoger gehalte aan secundaire metabolieten, wat goed is voor de spijsvertering en weerstand van het vee. Smalle weegbree en cichorei hebben een hoger selenium- en zinkgehalte, wat bijdraagt aan de gezondheid van het vee." "Regulier grasland is daarentegen wel eenvoudiger te beheren dan kruidenrijk grasland. Zo heeft kruidenrijk grasland meer hersteltijd nodig en moet je anders begrazen, denk aan rotatiebegrazing. Regulier grasland kun je intensiever begrazen zonder dat je gelijk negatieve gevolgen ondervindt voor de grasmant. Over bemesting zegt Pedro: "Dankzij vlinderbloemigen zoals klavers is het mogelijk om met een lagere bemesting toch een hoogwaardig gewas te produceren met een voldoende hoog eiwitgehalte. Zie het als een natuurinclusieve keuze waarmee je bespaart op de kosten van kunstmest."

Lees het volledige artikel hier

Productief kruidenrijk gras en regulier gras hebben beide hun eigen voor- en nadelen. Zo is regulier gras eenvoudiger te beheren, maar heeft kruidenrijk gras een hogere variatie in voedingsstoffen. Dit artikel gaat dieper in op de kwaliteit van het ruwvoer en het beheer. Hierover ging DAW in gesprek met Pedro Janssen, onderzoeker bij Louis Bolk Instituut.

Kruidenrijk grasland

Online cursus Kruidenrijk Grasland

Wil jij jouw bodem verbeteren, jouw percelen bestendiger maken tegen droogte of besparen op kunstmest? Zie jij productief kruidenrijk grasland als een mogelijke oplossing, maar weet jij niet hoe je dit goed kunt toepassen? Meld je dan aan voor de gratis online cursus 'Kruidenrijk grasland'!

UIT ALLE HOEKEN

De provinciale AJK's vormen de schakel tussen de lokale AJK's en NAJK. Via de 'Uit alle hoeken' houden we jullie op de hoogte van het laatste nieuws binnen de provincies.

Route 2040: derde editie van start!

Ook deze zomer is er weer een enthousiaste, nieuwe groep gestart met het GrAJK-programma Route 2040. De deelnemers gaan aan de slag met hun eigen ondernemersvraagstukken. De start vond plaats bij een grote machinehandelaar in de provincie, en ook De Flier (specialist in grondzuigen en sanering) werd bezocht. Aan de hand van de opgedane inspiratie op het gebied van ondernemerschap stellen de deelnemers hun eigen businessplan op. [📄](#)

Gesprek agrarische jongeren met gedeputeerde Flevoland

Op woensdag 16 oktober 2024 spraken agrarische jongeren in het provinciehuis met landbouwgedeputeerde Jan Klopman over de toekomst van landbouw in Flevoland. Jongeren deelden hun visie voor 2044, waarin Flevoland zich heeft ontwikkeld tot een toonaangevende voedselregio. Samen met Klopman werden belangrijke speerpunten besproken, waaronder productie voor de wereldmarkt, innovatie, natuurinclusiviteit en de rol van de provincie. Dit waardevolle gesprek krijgt zeker een vervolg. [📄](#)

Partnerschap met De Heus

DAJK heeft met trots het partnerschap getekend met De Heus. DAJK is ontzettend blij met deze samenwerking en kijkt ernaar uit om samen te werken aan een duurzame toekomst voor jonge agrariërs. [📄](#)

Nieuwe samenwerking met AB Vakwerk

De komende drie jaar werkt het HAJK samen met AB Vakwerk! In oktober is de overeenkomst door HAJK-voorzitter Amber Laan en sectormanager Jack Hogervorst van AB Vakwerk ondertekend. Sinds jaar en dag werkt AB Vakwerk vanuit de coöperatieve gedachte: bedrijfscontinuïteit garanderen door leden, klanten en medewerkers bij elkaar te brengen. HAJK is hartstikke blij met deze samenwerking en ziet uit naar de resultaten! [📄](#)

Meld je aan voor de cursus 'Bedrijfsovername'

Wil jij meer weten van bedrijfsovername? Deze winter (januari – maart 2025) organiseert ZAJK in samenwerking met ZLTO/Arvalis weer de leerzame cursus Bedrijfsovername in Colijnsplaat. Gedurende de zes avonden komen vele aspecten van de overname aan bod en wissel je ervaringen uit met andere jongeren. Ben je geïnteresseerd of wil je meer informatie? Kijk dan op www.zajk.nl/cursusbedrijfs-overname.

Meld jezelf voor 10 december 2024 aan! Vol = vol! [📄](#)

Samenwerking met de provincie Gelderland

GAJK heeft de afgelopen tijd geïnvesteerd in een goede relatie met de provincie Gelderland. Dit heeft geresulteerd in een aantal concrete zaken:

- Kwartaaloverleg met gedeputeerde Harold Zoet;
- Ambtenaar op stage in november/december 2024;
- Jaarlijks evenement tijdens de Week van Ons Eten;
- Een jongeboerendag, die op 6 februari 2025 gaat plaatsvinden. [📄](#)

Gezamenlijke stand op de landbouwbeurs in Leeuwarden

AJF, GrAJK en DAJK staan van 11 t/m 13 december 2024 met een gezamenlijke stand op de Landbouwbeurs Leeuwarden. Leden van deze noordelijke provincies ontvangen binnenkort een exclusieve kortingscode in hun mailbox en maken met hun ticket kans op mooie prijzen via speciale winacties bij een aantal aanwezige partners. Daarnaast heeft AJF zelf ook van alles leuks in petto. Een mooie gelegenheid om de stand te bezoeken op dé vakbeurs van het Noorden! Doe inspiratie op en kom in contact met andere leden. [📄](#)

Afscheid Mayco Ten Kate

Onlangs heeft Mayco definitief zijn taken overgedragen en heeft hij na negen jaren inzet het LAJK-bestuur verlaten. Hij is in die jaren gegroeid van bestuurslid naar penningmeester, naar voorzitter. Het waren ook jaren waarin veel gebeurd is en waarin ook de rol van LAJK veranderde door de maatschappelijke ontwikkelingen. Hierbij wil LAJK Mayco nogmaals van harte danken voor zijn toewijding en hart voor de jonge boeren en het AJK! [📄](#)

AJK gespot

Roermond

In iedere BNDR zetten wij de spotlights op een andere AJK. Deze keer is AJK Roermond aan de beurt, een kleine AJK met een gevarieerde groep jonge boeren. Wij vroegen voorzitter Paul van Melick wat deze AJK zo gezellig maakt.

We organiseren altijd...

We zijn vorig jaar begonnen met het organiseren van excursies naar boeren en bedrijven in de buurt. Daarnaast gaan we elk jaar tussen kerst en oud en nieuw bowlen met de hele groep; iedereen die mee wil, is van harte welkom. Zo combineren we excursies bij lokale bedrijven met een jaarlijks bowlinguitje.

Het hoogtepunt van het afgelopen jaar was...

Het hoogtepunt was een rustige zomer, maar in het voorjaar hebben we een bijzondere avond gehad bij Koerts, een aspergeboer in Montfort, nabij Roermond. We genoten van een gezellige sfeer en een mooie rondleiding door het bedrijf.

Op de planning staat nog...

We moeten nog bijeenkomen om onze plannen te concretiseren. We hebben verschillende mooie excursies in gedachten voor de wintermaanden, maar de exacte planning is nog onduidelijk. We willen in ieder geval een excursie buiten de agrarische sector organiseren; dat zou een verfrissende ervaring zijn. Daarnaast zijn we van plan om ook afnemers en toeleveranciers uit de landbouwsector te betrekken.

Dit typeert AJK Roermond...

We proberen nieuw leven in de organisatie te blazen, omdat het lange tijd stil

heeft gelegen. Dit maakt het een uitdagende vraag om te beantwoorden. We zijn met ongeveer 50 leden, inclusief niet-actieve leden, wat het tot een kleine groep maakt. Tijdens de coronaperiode was het moeilijk om enthousiasme te genereren, waardoor activiteiten stil kwamen te liggen. Nu zijn er twee nieuwe bestuursleden bijgekomen en met een team van vijf proberen we het weer op te pakken. Twee leden hebben recent kinderen gekregen, wat ook invloed heeft gehad op de aandacht voor AJK Roermond. We zijn vastberaden om de organisatie nieuw leven in te blazen.

Leden werven we...

Onze strategie voor ledenwerving is om excursies te organiseren bij bedrijven waar veel jongeren werken. We nodigen deze werknemers uit en tijdens de excursie kijken we of ze interesse hebben om lid te worden van AJK Roermond. Dit vormt een belangrijke pijler van onze aanpak.

Wist je dat...

AJK Roermond recentelijk nieuw leven is ingeblazen en druk bezig is met het organiseren van meer activiteiten? We zijn de kleinste afdeling van Limburg en na een periode van inactiviteit proberen we nu weer enthousiasme te verzamelen om aan de slag te gaan.

Alle feitjes op een rij

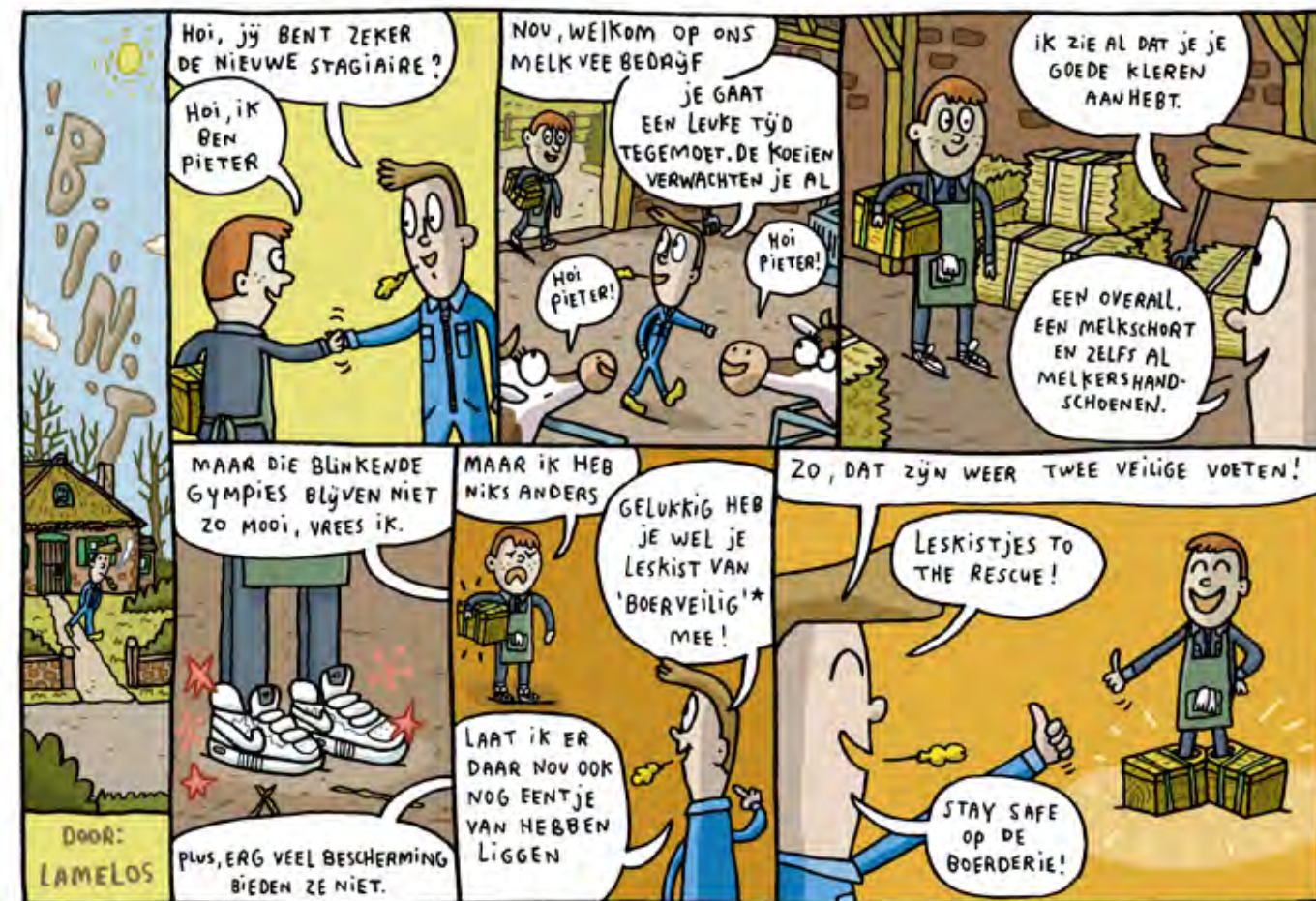
Provinciale AJK:
LAJK

Aantal leden:
+- 50

Bestuursleden:
Voorzitter: Paul van Melick
Penningmeester: Niek Vosseveld
Secretaris: Erik Dings
Bestuurslid: Guus Beunen en Niek Bertjens

Aantal activiteiten per jaar:
+- 10 activiteiten
Meest voorkomende sector:
Melkveehouderij, vleesveehouderij (schapen, zoogkoeien, kalveren), geitenhouderij, varkenshouderij, akkerbouw, vollegrondsgroente, plantenteelt, fruitteelt, boomteelt en loonwerk

Meer info?
Bekijk de website van LAJK of stuur een email: ajkroermond@hotmail.com

* DE ECHTE LESKIST VAN 'BOERVEILIG' IS NATUURLIJK EEN DIGITALE LESKIST

Stuur je beste foto in en win

De NAJK-overall!

De agrarische sector is natuurlijk de mooiste sector van Nederland en dat mag gezien worden. Maak daarom een foto van jouw lievelingssector, deel deze met NAJK en wie weet ontvang jij de spiksplinternieuwe NAJK-overall!

Hoe werkt het?

- Stuur vóór 2 februari jouw foto in via communicatie@najk.nl of deel deze onder de bijbehorende Facebook-post
- Maximaal 3 foto's per deelnemer (per inzending per BNDR)
- Let op de kwaliteit van de foto's
- Je moet natuurlijk wel zelf de maker van de foto zijn!
- De winnaar wordt in de volgende BNDR en op onze Facebookpagina bekendgemaakt.

Jouw ingezonden foto online delen?

Gebruik #jongeboeren of #jongetuinder en tag NAJK

WE HEBBEN EEN WINNAAR!

De winnaar van dit kwartaal is: **Resi Bens**

De NAJK-overall komt zo snel mogelijk jouw kant op.

Gefeliciteerd

ALGEMENE VOORWAARDEN De maker van de winnende foto dient een NAJK-lid te zijn. Over de uitslag kan niet worden gecorrespondeerd. De prijs is niet inwisselbaar voor geld. De maker van de foto geeft toestemming voor publicatie van de foto door NAJK en vrijwaart NAJK voor eventuele aanspraken aangaande het ingezonden materiaal.

Wat is jouw ambitie?

Versterk je leiderschap samen met jouw businesscoach en andere ondernemers

Sta je voor een belangrijke beslissing om je agrarische bedrijf toekomstbestendig te maken? Stel je jezelf de vraag wat jouw rol is binnen het agrarische (familie)bedrijf? Rabobank ontwikkelde samen met de Ondernemers Academy een serie TOP Programma's waarin je onder begeleiding van professionals en met andere ondernemers werkt aan het versterken van jouw ondernemerschap en leiderschap.

Programma's die binnenkort starten:

- * 11 december melkveehouderij
- * 18 december varkenshouderij

Ga voor meer informatie naar [rabo.nl/top](https://www.rabobank.nl/top)

de coöperatieve **Rabobank**